

talräkningen yttra sig Revisorerna lika obestämdt som Komiterade, och Styrelsen torde för sin del få hänvisa till hvad hon i underdåniga yttrandet af den 9 Augusti i detta ämne andragit.

Till samma yttrande torde Styrelsen äfvenledes få hänvisa angående hvad Revisorerna anført i 2:dra och 3:dje punkterna.

Den i 4:de punkten vidrörda frågan, huruvida i riksstaten bör upptagas endast netto af trafikinkomsterna, men icke, såsom nu sker, såväl bruttoinkomster som utgifter, torde det ej tillhöra Styrelsen att besvara.

Beträffande den i 5:te punkten afhandlade frågan rörande tiden, då Kongl. Kamrarrättens granskning af statens jernvägstrafiks räkenskaper borde vara afslutad, får Styrelsen tillfälle att inom kort yttra sig, då hon, fullgörande Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning, inkommer med underdånigt utlåtande i anledning af Kongl. Kamrarrättens underdåniga skrifvelse i samma ämne den 25 Februari detta år.

I 6:te punkten fästa Revisorerna Riksdagens uppmärksamhet på önskvärdheten deraf, att bestämdare föreskrifter lemnades angående "jernvägspersonalens förseende med inqvarteringsersättningar eller bostäder." Hvad först beträffar inqvarteringsersättningar, synes det Styrelsen likväl, som skulle § 11 i nådigst fastställt aflöningsreglemente innehålla allt, som derom kan vara att säga. Hvad åter angår bostäder, får Styrelsen underdånigst erinra, att år 1863, då Styrelsen trädde i verksamhet, bostäder redan funnos anordnade i statens hus för personer tillhörande hvarje tjenstegrad, ehuru dessa bostäders antal var alldeles otillräckligt, men beträffande utrymmet i hvarje slag af bostad var dock en praxis rådande, som allt sedermera af Styrelsen varit följd så väl med hänsyn till de i statens som enskildas boningshus beredda bostäder. Rörande öfriga till denna fråga hörande föreskrifter får Styrelsen i underdånighet öfverlemna ett exemplar af den af henne utfärdade boställsordning.

Stockholm den 9 November 1876.

C. O. TROILIUS.

C. Linnell.

(Bilagd afskrift.)

Till Kongl. Styrelsen för statens jernvägstrafik.

Under förmålan, att I ansett Eder böra i Eder underdåniga berättelse för år 1875 redogöra för den kostnad, som drabbat staten vid anskaffning af lånta medel till utförande af statsbanorna, hafven I uti skrifvelse af den 17 sistlidne Augusti anhållit, det Fullmäktige i Riksgäldskontoret ville meddela Eder svar å följande frågor:

- 1:o. Huru stort beloppet intill 1875 års slut vore af samtliga de obligationer Riksgäldskontoret utgifvit för medel, som upplånats och utlemnats till utförande af statens jernvägsbyggnader;
- 2:o. Huru stor kapitalrabatten vore å detta belopp; samt
- 3:o. Huru stor årliga räntan i medeltal vore för samtliga statsbanelånen.

Fullmäktige, som gerna velat gå Eder önskan till mötes i afseende å meddelandet af sifferuppgifter, hvilka innefattade bestämda och fullt exakta svar å Edra framställda frågor, och för den skull uppdragit åt en härstädes anställd tjänsteman att, så vidt möjligt vore, utarbета så beskaffade sifferuppgifter, hafva emellertid funnit

hinder möta för erhållande af dylika uppgifter; dock hafva Fullmäktige, för att, i den mån sådant varit möjligt, besvara de framställda frågorna, velat härhos öfverlemnna den härstädes upprättade uppgiften, hvilket likväl sker under det uttryckliga tillkännagifvandet, att Fullmäktige af skäl, som här nedan skola i korthet omförmålas, icke kunna ansvara för att dessa uppgifter, hvilka i viss mån endast kunna betraktas såsom sannolikhetsberäkningar, skulle vara fullt tillförlitliga, samt att desamma följaktligen böra begagnas med den varsamhet, som af omständigheterna påkallas.

Hvad först beträffar Eder under 1:o framställda fråga om beloppet intill 1875 års slut af samtliga de obligationer, Riksgäldskontoret utgifvit för medel, som upplånats och utlemnats till utförande af statens jernvägsbyggnader, få Fullmäktige upplysa, att som de statslån, hvilka upptagits från och med år 1855, afsett anskaffande af medel dels för statens, dels för enskilda jernvägsanläggningar samt dels (1861 års statslån) äfven för allmänna produktiva arbetsföretag, till siffran bestämd uppgift icke kan lemnas å de Riksgäldskontorets obligationer, som må vara utfärdade särskildt för lån till statens jernvägsbyggnader.

Till understödjande af enskilda jernvägsanläggningar hafva från Riksgäldskontoret intill 1875 års utgång utbetalts såsom anslag utan återbetalningsskyldighet 1,372,500 kronor och såsom låneunderstöd 23,975,000 kronor. Som likväl alla de medel, Riksgäldskontoret upplånat, ingått i kontorets allmänna kassa, utan att någon åtskilnad dervid gjorts eller lämpligen kunnat göras för de särskilda, någon gång samtidigt under försäljning varande och till olika lån hörande obligationer, genom hvilka afyttrande medlen komma kontoret till godo, så följer deraf, att de kontorets behållningar, med hvilka dess ifrågavarande med lånta medel bestridda utgifter fullgöras, uppkommit af flera olika lån, med sins emellan olika kapitalrabatt och amorteringstid och således äfven olika effektiv ränta. Här af framgår vidare, att beloppet af de obligationer, som för anskaffande af ofvanberörda understöd till *enskilda* jernvägsanläggningar från Riksgäldskontoret utgifvits, ej kan med någon säkerhet uppgifvas och från de för *statens* jernvägsbyggnader utfärdade obligationer, om hvilka här särskildt skulle vara fråga, afskiljas; till följd hvaraf ock i den aflemnade uppgiften upptagits totalbeloppet af de för så väl utförande af statens jernvägsbyggnader som understödjande af enskilda jernvägsanläggningar utlemnade obligationer.

Vid besvarandet af Eder under 2:o framställda fråga om beloppet af kapitalrabatten å de för statens jernvägsbyggnader utgifna obligationer möter af skäl, som ofvan antydts, samma svårighet som nyss anförts i afseende å besvarandet af den första, eller att kapitalrabatten icke kan uträknas särskildt å de obligationer, som utgifvits till utförande af statens jernvägsbyggnader och särskildt å de för understödjande af enskilda jernvägsföretag utlemnade obligationer. Dessutom få Fullmäktige fästa Eder uppmärksamhet derå, att till det med detta ord i uppgiften särskildt betecknade afdrag å obligationsvalutan böra läggas öfriga afdrag, såsom provisioner, räntejouissance, bestående deri att öfvertagarne af en del utländska lån förbehållit sig att icke godtgöra den vid obligationernas utlemnande upplupna kupongränta, m. m., hvilket allt minskat det för sålda obligationer influtna belopp. Å andra sidan förekommer att 1855, 1861, 1868 och 1870 års statslån amorteras genom uppköp af obligationer, i händelse dessa kunna erhållas till pris understigande eller icke öfverskjutande det i dem förskrifna kapitalbelopp, hvadan, såsom äfven redan inträffat i afseende å förstnämnda 3:ne lån, den vid försäljningen af Riksgäldskontoret medgifna kapitalrabatt i mer eller mindre mån kan blifva kontoret ersatt.

Beträffande slutligen Eder sista fråga, huru stor årliga räntan i medeltal vore för samtliga statsbanelånen, är naturligt, att då, såsom ofvan nämnts, beloppet af den

kapitalrabatt som drabbat de obligationer, hvilka utlemnats för statsbanebyggnader, icke kan med någon grad af tillförlitlighet bestämmas, någon fullt exakt medelsiffra för den effektiva räntan ensamt af denna anledning icke kan uppgifvas. Uti uppgiften har denna ränta, som uppenbarligen allt efter amorteringens fortgång förändras, upptagits till 5,2962 % samt beräknats å inflyttna beloppet, 141,733,377 kronor 71 öre, för de intill 1875 års slut försälda obligationer, som tillhöra statslån, hvilka vid samma tidpunkt icke voro slutbetalda. Anmärkas bör dock, att den effektiva räntan blifvit något högre, dels om vid dess beräkning hänsyn tagits till provisionen för å utländsk ort inlösta räntekuponer och utlottade obligationer, samt till den räntedifferens, som för en del lån uppkommit derigenom att låneöfvertagarne inbetalt medlen tidigare än de för det afsedda ändamålet kunnat användas, under det medlen understundom icke kunnat göras fruktbärande till lika hög ränta som lånet kostat, dels slutligen om der vid medräknats de redan slutbetalda, till sina belopp ganska betydliga statslånen för år 1865 och 1867, hvilka buro en jämförelsevis hög ränta, hvaremot åter ifrågakörande uträknade siffra kan och i flera fall måste blifva lägre genom dels redan verkställda, dels framdeles sannolikt skeende inköp, till pris understigande pari, af obligationer, tillhörande ofvan berörda statslån, hvilka under vissa fall genom uppköp amorteras.

Stockholm den 21 September 1876.

G. S. ÅKERHJELM.

C. VON STOCKENSTRÖM.

C. G. HIERTA.

SAM. WARBURG.

l. s.

J. Montell.

(Bilaga.)

Uppgift angående de intill 1875 års utgång af Riksgäldskontoret utfärdade

1855 års fonderade statslån,	upptaget för <i>jernvägsanläggningars</i> bekostande och understödjande äfvensom för inlösen af dylika anläggningar
1858 års fonderade statslån,	upptaget för anskaffande af medel till <i>statsens jernvägsbyggnader</i>
1860 års fonderade statslån,	upptaget för anskaffande af medel till <i>statsens jernvägsbyggnader</i> : emot 4½ procents obligationer ... emot premieobligationer.....
1861 års fonderade statslån,	upptaget för anskaffande inom riket af medel, att användas dels till <i>inlösen af statsens obligationer i utländskt mynt</i> , dels till bekostande af <i>allmänna produktiva arbetsföretag</i>
1864 års fonderade statslån,	} upptagna för utbetalning af anslag till <i>statsens jernvägsbyggnader</i> å kronor 27,896,000 och till lån för <i>enskilda jernvägsanläggningar</i> kronor 9,644,000
1865 års tillfälliga statslån,	
1866 års fonderade statslån,	} upptaget för utbetalandet af de till <i>jernvägsbyggnaders utförande</i> anvisade statsbidrag
1867 års tillfälliga statslån,	
1868 års fonderade statslån,	
1869 års tillfälliga statslån,	för bestridande af utgifter för <i>jernvägars byggande</i>
1870 års fonderade statslån,	för bestridande af anslag till <i>statsens jernvägsbyggnader</i>
1870 års fonderade statslån,	för bestridande af redan beviljade anslag till <i>statsens jernvägsbyggnader</i> äfvensom för blifvande anslag till <i>jernvägsbyggnader</i> samt för inlösen af 1867 och 1869 års tillfälliga statslån
1872 års fonderade statslån,	för <i>dito dito dito</i>
1875 års fonderade statslån,	för beredande af tillgång till redan beviljade eller blifvande anslag till <i>jernvägsbyggnader</i> ... Summa
Slutbetalda lånen af år 1865 och 1867	Summa, för ej slutbetalda lån
Effektiv medelränta	

obligationer, för anskaffande af medel till jernvägsbyggnader.

O b l i g a t i o n e r n a s				För obligatio- nerna erhållen	Kapitalrabatt (förutom provi- sioner, ränte- jouissance och andra kost- nader).	Amorteradt	Återstående				
räntefot.	effektiva ränta.	primitiva belopp i det myntslag, hvarå obligationerna lyda.	primitiva belopp, evalveradt i Kronor.	valuta. Kronor.	Kronor.	kapital. Kronor.	kapitalskuld vid 1875 års slut. Kronor.				
%	%										
4 3 ½ 4 ½ 4 ½	4, 4, 5,2700 5,0022	R:mt 225,500 —	225,500 —	267,688 94	— — —	90,000 —	135,500 —				
		56,400 —	56,400 —					22,000 —	34,400 —		
		Thr 8,190,500 —	21,841,333 33					19,703,472 60	1,574,666 66	5,439,200 —	16,402,133 33
		Thr 8,000,000 —	21,333,333 33					25,615,074 70	1,276,352 —	6,837,422 23	16,624,800 —
Thr 2,400,000 —	{ bokförda till 5,333,333 34 }	{	{	{	3,204,444 44						
4 ½ 4 ½	5,1666 5,3190 5,3487	R:mt 3,000,000 —	3,000,000 —	2,760,650 —	210,000 —	567,900 —	2,432,100 —				
		£ 555,700 —	10,091,512 —	8,790,836 55	991,460 —	731,580 —	9,345,136 —				
6 —	8,1111	B:o mk 8,100,000 —	10,800,000 —	10,462,473 94	324,000 —	10,800,000 —	— — —				
5 —	5,5902	Thr 9,932,300 —	26,486,133 33	23,539,389 62	2,607,100 28	711,466 66	25,774,666 67				
5 —	5,7586	R:mt 6,000,000 —	6,000,000 —	5,848,531 51	181,050 —	6,000,000 —	— — —				
5 —	5,9612	£ 1,150,000 —	20,884,000 —	17,871,301 44	2,528,284 50	421,200 —	20,459,056 —				
5 —	5,3560	R:mt 4,000,000 —	4,000,000 —	3,927,073 09	95,000 —	— — —	4,000,000 —				
5 —	5,3100 5,3913	R:mt 16,170,000 —	16,170,000 —	15,778,011 50	403,822 50	— — —	16,170,000 —				
		R:mt 18,650,000 —	18,650,000 —	16,619,250 —	2,017,550 —	285,300 —	18,364,700 —				
4 —	4,8270	R:mt 8,100,000 —	7,200,000 —	6,860,629 27	324,000 —	— — —	7,200,000 —				
4 ½	4,7620	Rmk 8,100,000 —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —				
— —	— —	— — —	172,071,545 33	158,044,383 16	12,540,335 94	31,906,068 89	140,146,936 44				
— —	— —	— — —	16,800,000 —	16,311,005 45	— — —	16,800,000 —	— — —				
— —	— —	— — —	155,271,545 33	141,733,377 71	12,540,335 94	15,106,068 89	140,146,936 44				
— —	5,2962	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —	— — —				

Stockholm i Riksgäldskontoret den 31 Augusti 1876.

e. f.

Axel Stridsberg.

(Bilaga.)

Kongl. Styrelsens för statens jernvägstrafik cirkulär
(N:o 295), utfärdadt den 27 Februari 1871, innehållande boställsordning vid statens jernvägar.

§ 1.

Lägenheter, som äro upplättna till boställen åt tjenstemän eller betjente, lydande under Kongl. Styrelsen för statens jernvägstrafik, skola, i afseende å begagnandet, vården och underhållet, å hvarje distrikt öfvervakas af distriktföreståndaren samt af vederbörande befäl vid banafdelningen enligt de för dessa tjenstemän gällande föreskrifter.

§ 2.

Distriktföreståndaren skall till hvarje boställshafvare utfärda in duplo, enligt fastställt formulär, ett upplåtelsebref å de lägenheter, som till honom öfverlemnas, af hvilket bref det ena exemplaret behålles af boställshafvaren och det andra, försedt med dennes bevitnade erkännande af att hafva mottagit bostället, återställes och förvaras å distriktets byrå.

§ 3.

Boställshafvare skall med aktsamhet begagna, väl vårda och i god ordning hålla de lägenheter med tillhörande jordområden, planteringar och hägnad, hvilka blifvit åt honom upplättna, samt afhjelpa eller ersätta derå uppkomna brister och skador, såvida ej dessa, utan vållande af honom sjelf eller någon bland hans husfolk eller besökande, uppstått antingen genom bruk och nötning på vanligt sätt under en längre tid eller genom tillfällighet, hvilken boställshafvaren bevisligen icke kunnat förekomma. I dessa sistnämnda fall bekostas bristens afhjelpande af jernvägsmedlen.

§ 4.

Boställshafvare skall öfvervaka, att eldstäder med tillbehör äfvensom rökrör äro i godt skick samt att med elden varsamt umgås, och får ej tillåta någon bära ljus å vind, i källare eller uthus, utan att det förvaras i lykta, som fullständigt skyddar mot eldfara.

§ 5.

Insättning och uttagning af innanfönster å boställe, tvättning och skurning, jemväl efter sotning eller mindre reparationer, som icke erfordrat boställshafvares ut-

flyttning från lägenheten, samt öfrig renhållning inom- och utomhus skall bekostas af vederbörande boställshafvare, hvilken det jemväl åligger att vid afflyttning från bostället lemna alla byggnadslägenheter ordentligt rengjorda.

§ 6.

Utom föreskrifven brandredskap må från jernvägens förråd icke tilldelas boställslägenhet några lösa inventarier, hvar till äfven räknas kärl till köksspislar.

§ 7.

Boställshafvare må icke utan distriktföreståndarens medgifvande uthyra eller till annan person än medlem af sitt hushåll öfverlåta någon del af sin boställslägenhet.

§ 8.

Vill boställshafvare på egen bekostnad verkställa ändring eller utvidgning af honom tilldelad boställslägenhet, eller uppföra byggnad inom jernvägens område, söke, med bifogande af nödig ritning, tillstånd dertill hos distriktföreståndaren, hvilken, ifall den åsyftade anläggningen är af större betydighet, derom gör framställning till Styrelsen, men eljest eger att, efter bandirektörs eller dess ställföreträdarens hörande, det sökta tillståndet meddela. Sålunda tillkommen anläggning skall afträdande boställshafvare till staten öfverlemna utan ersättning, så framt ej i den meddelade tillåtelsen blifvit annorlunda bestämdt.

§ 9.

1. Hvarje gång, boställslägenhet lemnas af förutvarande eller mottages af ny innehafvare, hålles å lägenheten af- och tillträdessyn på den tid och af den eller de personer, som bestämmas af distriktföreståndaren, hvilken dervid efter synens omfattning och beskaffenhet bör, der ej hinder möter, uppdraga åt bandirektör eller baningeniör att i synen deltaga eller densamma förrätta.

2. Såväl afträdande boställshafvare eller hans rättsinnehafvare, som tillträdare bör sjelf eller genom befullmäktigadt ombud öfvervara af- och tillträdessyn och skall dertill i behörig tid förut kallas, med anmaning till vederbörande att hålla alla rum och lägenheter för besigtningen tillgängliga. Uteblifver någon part förfallolöst, gånge synen ej dess mindre för sig.

3. Vid af- och tillträdessyn skall undersökas och i syneprotokoll enligt fastställt formulär antecknas, i hvad skick alla till bostället hörande byggnadslägenheter till yttre och inre delar äfvensom planteringar, fruktträd och öfriga tillhörigheter befinnas, samt i särskilda kolumner upptagas de penningebelopp, som för bristfälligheters afhjelpande böra enligt § 3 drabba afträdande boställshafvare eller betalas af jernvägsmedlen.

4. Derest de ersättningsbelopp, som sålunda drabba afträdare, ej genast af honom betalas, har distriktföreståndaren att innehålla medlen af hans arfvode vid

jernvägen och att, om detta ej förslår eller annan säkerhet icke ställes, i hans bolåta lagligen utsöka, hvad till beloppets fulla gäldande erfordras.

5. Der tillträdare åtagit sig att afhjelpa de brister, hvilkas undanrödjande ålagts afträdaren, skall vid synen viss tid för afhjelpandet föreläggas tillträdaren och denne aflemna antaglig förbindelse att åtagandet fullgöra samt behörig anteckning härom i syneprotokollet intagas.

6. Det vid af- och tillträdessyn hållna protokoll undertecknas af hvarje förrättningsman, hvarefter ofördröjligen ett exemplar deraf lemnas tillträdaren, att af honom på stället förvaras, och ett insändes till distriktföreståndaren.

7. Den med bestämmelse vid af- och tillträdessyn missnöjde eger inom åtta dagar efter förrättningen skriftligen anföra klagomål hos distriktföreståndaren, som må efter omständigheterna antingen afslå klagomålen eller låta verkställa ny besigtning genom kompromiss, bestående af tre personer, bland hvilka afträdaren väljer en, tillträdaren en och distriktföreståndaren den tredje, varande den sistnämnde sjelfskrifven ordförande i kompromissen. Uteblifver af- eller tillträdares kompromissarie, eger distriktföreståndaren välja annan person i den uteblifnes ställe. Öfver kompromissens beslut må klagan ej föras. Ersättning till kompromissens medlemmar, der sådan ifrågakommer, utbetalas af distriktets kassa; men om den klagandes besvär varda till alla delar ogillade, skall ersättningsbeloppet af den klagande till distriktkassan återbetalas.

§ 10.

Boställshafvare åligger att efter erhållen kallelse sjelf eller genom befullmäktigadt ombud vara tillstädes vid den underhållsbesigtning och brandsyn, som hvarje vår och höst skall hållas å jernvägens hus, äfvensom vid tillfällig syn, som hålles, då Styrelsen eller distriktföreståndaren finner nödigt sådant föreskrifva.

Stockholm som ofvan.

C. O. TROILIUS.

Hj. Elworth.

Styrelsens för Ultuna landtbruksinstitut

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid institutets räkenskaper för år 1874.

Genom nådig remiss af den 20 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t befalt styrelsen för Ultuna landtbruksinstitut att, med anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar, inkomma med underdånigt utlåtande; och får Styrelsen detta åläggande i underdånighet fullgöra.

“§ 2.“

Revisorerna anmärka, att då obligationer, till ett belopp af 14,000 kronor, som tillhöra en af Handlanden J. G. Gillberg i Upsala donerad stipendiefond, blifvit af institutets styrelse i Upsala läns ränteri deponerade för “Ultuna landbruksinstitut“ och icke för “Gillbergska fonden,“ kunna Revisorerna “ej finna, att genom obligationernas deponerande i ränteriet skulden till fonden blifvit gulden.“ Styrelsen får med anledning häraf upplysa, att allt sedan Gillbergska fonden år 1858 stiftades, hafva fonden tillhöriga obligationer varit för “Ultuna landbruksinstitut“ i Upsala läns ränteri deponerade, utan att likväl detta förhållande gifvit anledning till någon anmärkning af föregående Revisorer. Då fonden skall förvaltas af institutets styrelse, hvilken således är för fonden tillhöriga säkerhetshandlingar ansvarig, och då dessa, enligt gifvarens föreskrift, äro i institutets räkenskaper särskildt bokförda, synes icke heller gerna någon olägenhet kunna uppstå derigenom, att de äro för “Ultuna landbruksinstitut“ deponerade. Styrelsen kan följaktligen icke föreställa sig, att denna af Revisorerna nu gjorda anmärkning vid berörda förhållande bör gifva anledning till någon ändring, för att skulden till Gillbergska fonden, genom den sålunda verkställda depositionen, skall kunna anses hafva blifvit af Styrelsen “gulden.“

“§ 3.“

Revisorerna anmärka den stora “kostnaden för det vid institutet nödiga bränslebehof;“ och får styrelsen med anledning deraf upplysa, hvad redan blifvit anfördt i anledning af de af chefen för Civildepartementet tillsatte revisorers anmärkning rörande samma ämne, nemligen att icke blott vedåtgången, till följd af vinterns stränghet, under året varit större, utan ock att vedpriset derjemte varit högre än vanligt. Den stora mängd eldstäder, som den talrika personalen gör behöflig, måste emellertid alltid komma att kräfa en jemförelsevis stor kostnad för det nödiga bränslet vid institutet, huru “allvarliga bemödanden“ styrelsen än må göra “för åstadkommande af ett gynsammare förhållande“ i detta afseende. Det nuvarande antalet eldstäder, till hvilka institutet håller bränsle, uppgår nemligen, enligt bilagda intyg af undertecknad föreståndare (Bil. Litt. A), till 151 kakelugnar, 14 jernspisar, 35 murspisar och 10 bakugnar, hvartill dessutom kommer en lokomobil, som begagnas till tröskning, gröpfung och vedsågning, äfvensom ett tegelbruk.

“§ 4.“

Revisorerna anmärka, att institutet fortfarande “för sin hushållning använder ett af en enskild person vid institutet uppsatt och honom tillhörigt holländeri,“ och detta oaktadt styrelsen, med anledning af en af de år 1874 församlade Statsrevisorer gjord liknande anmärkning, uppgifvit, att denna åtgärd “ varit en nödfallsutväg, som icke vidare skulle blifva behöflig, sedan Riksdagen dämera beviljat anslag af 80,000 kronor till betäckande af institutets skulder.“ Med anledning häraf får styrelsen till en början anmärka, att Revisorerna här så till vida origtigt återgifvit ordalydelsen af den af styrelsen redan afgifna förklaringen i ämnet, som det i Revisorernes berättelse står: “till betäckande af institutets skulder,“ under det att det deremot i styrelsens svar på Revisorernes anmärkning heter: “till betäckande af *en del* af institutets skulder,“ och vidare anföra, att då det af Riksdagen beviljade anslag sålunda icke var tillräckligt att betäcka alla institutets dåvarande skulder, måste den återstående

skulden betäckas genom institutets egna tillgångar, men att Styrelsen det oakadt icke skulle hafva underlåtit att, i enlighet med sin tillkännagifna afsigt, inlösa det å institutet befintliga, enskild person tillhöriga holländeri, om icke 1874 års skörd hade blifvit så svag, att, såsom i det följande skall visas, nettobehållningen af egendomen detta år med nära 8,000 kronor understigit medelbehållningen under de senaste fem åren. Då nu i följd häraf holländeriet icke kunde inlösas utan skuldsättning, ansåg styrelsen sig böra dermed uppskjuta, tills bättre skördar skulle dertill bereda tillgång.

“§ 5.“

Då Revisorerna gjort anmärkningar mot förvaltningen af Ultuna landtegendom och dervid i främsta rummet stödt dessa på ett utlåtande af de af chefen för Civildepartementet tillsatte revisorer, hvilka beträffande såväl ladugårdshushållningen som det egentliga jordbruket vid Ultuna, uttalat det omdöme, “att resultatet af dessa hushållsgrenar ej vore tillfredställande,“ så nödgas Styrelsen att till en början yttra sig ännu en gång rörande detta utlåtande.

Styrelsen har en gång förr, nemligen vid öfversändandet till Kongl. Civildepartementet af den ifrågavarande revisionsberättelsen, yttrat sig rörande dessa anmärkningar; men styrelsen ansåg sig då icke böra upptaga till bemötande detta af Revisorerna fälda allmänna omdöme, emedan ett omdöme af denna beskaffenhet, som icke stödjer sig på några uppgifna faktiska grunder, utan mera framstår såsom endast beroende af ett subjektivt tycke, är temligen oätkomligt för en verklig motbevisning. Styrelsen besvarade äfven derföre endast hvad som i sak blifvit anfördt, rörande beskaffenheten af årets skörd, hvilken icke hade utfallit så gynsamt som önskligt varit. Styrelsen påpekade således endast den ovanligt stränga torra, hvilken icke mindre å Ultuna, än å öfriga egendomar inom orten, så betydligt minskat skörden, utan att likväl styrelsen genom detta svar velat medgifva rättigheten af revisorernas allmänna omdöme. Styrelsen vet sig städe hafva sökt att så ordna jordbruket vid Ultuna, att det skulle vara både vinstgifvande och för institutets lärjungar lärorikt samt i sin helhet utgöra en föresyn; och styrelsen vågar äfven tro, att hon icke i detta sitt bemödande alldeles misslyckats, och att icke heller den vid institutet befintliga förvaltande personal gjort sig förtjent af Revisorernas oblida omdöme. Alla jordbruksarbeten utföras med den största omsorg och noggrannhet, ladugården skötes med nit, skicklighet och trägen omvårdnad, och det hela ledes med ordning och berömvärd omtanke.

Styrelsen skulle icke våga att, i strid med de till dess kontrollerande tillsatte revisorers omdöme, framträda med ett sådant yttrande om sin egen förvaltning, så vida icke styrelsen tilltrorde sig att visa, att de grunder, på hvilka revisorerna stödt detta sitt omdöme, äro felaktiga, och att resultatet af förvaltningen varit, om än icke så godt, som styrelsen skulle önskat, dock ingalunda så otillfredsställande, som revisorerna ansett detsamma vara.

Det enda faktiska förhållande, som de af chefen för Civildepartementet tillsatte revisorer anfördt, är att klöfver- och gräsodlingen å den styfvare jorden misslyckats, och de yttra derom i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1874—1875, “att det ganska väl ordnade omlopp med 8 gårderna, hvardera af något öfver 30 tunnland, som sedan lång tid tillbaka egt bestånd på den styfvare jorden, blifvit under de näst föregående åren af orsaker, som vi icke äro i tillfälle att bedöma, så rubbadt, att t. ex. under nästa år“ (1876) “någon foderskörd af gräs och klöfver på de tre dertill afsedda gårderna icke kan påräknas.“ Revisorerna synas emellertid, då de afgäfvit detta utlåtande, icke hafva tagit full reda på detta, “sedan lång tid tillbaka“ å den

styfvare jorden begagnade omlopp; ty uti detta omlopp förekomma blott två, men icke tre, till gräs och klöfver afsedda hela skiften. Gräs har ock under innevarande år vuxit på omkring 43 tunnland, eller nära $1\frac{1}{2}$ skifte, så att rubbningen i växtföljden varit vida mindre omfattande och skadlig, än revisorerne synas hafva föreställt sig.

Att det föröfrigt just icke är rättvist eller billigt att tillskrifva en dålig förvaltning misslyckandet af grässådden under det ifrågavarande året framgår bland annat deraf, att samma olycksfall varit allmänt inom denna ort, såsom synes af de intyg, som lemnats af flere framstående jordbrukare inom Upsala-trakten (Bil. Litt. B 1, 2, 3, 4). Nederbörden under hela året 1874 utgjorde endast 74% och 1875 endast 55% samt under vegetationstiden eller Maj—Juli 1874 omkring 58% och 1875 endast 42% af medelnederbörden under de senaste 35 åren i Upsala, enligt bilagda intyg af Adjunkten Hildebrandsson (Bil. Litt. B 5). Styrelsen vågar alltså antaga, att revisorerne tvifvelsutan skulle hafva uttalat sig på ett helt annat sätt rörande detta af dem anmärkta förhållande, om de, "sin pligt likmätigt," gjort sig besvär med att taga full reda på dess "orsaker," i stället för att förklara sig "icke vara i tillfälle att bedöma" desamma.

Statsrevisorerna hafva emellertid icke nöjt sig med att blott instämna uti detta, af de af chefen för Civildepartementet utsedde revisorer uttalade omdöme, utan de hafva ansett sig böra än ytterligare skärpa detsamma. Statsrevisorerna hafva "vid besöket å Ultuna," under några timmar, "ej funnit anledning till något fördelaktigare omdöme, än det af de särskilde revisorerne uttalade," och de hafva dessutom för sin egen del särskildt yttrat, bland annat: "det är i sanning högst anmärkningsvärdt, att en egendom med omkring 600 tunnland åker, till större delen af Uplands yppersta jord och till stor del drainerad, samt med circa 200 tunnland naturlig äng af första klassen, längs Fyrisån, förutom en del utmärkta betesmarker, och som eger att afgiftsfritt förfoga öfver en ganska betydlig arbetsstyrka, emedan de vid institutet till undervisning antagne lärningar äro förbundne att i arbetet deltaga, skall år efter år lemna förlust å både jordbruket och ladugårdsskötseln..."

Styrelsen kan icke annat än på det mest bestämda sätt instämna deruti, att det vore "i sanning högst anmärkningsvärdt," om en sådan egendom skulle "år efter år lemna förlust." Lyckligtvis är dock detta icke det verkliga förhållandet; ty såsom bifogade, af institutets kamrerare meddelade utdrag af institutets räkenskapers "vinst- och förlustkonto" för boksluten från och med år 1870 till och med räkenskapsåret 1874—1875 utvisar, har egendomen under alla dessa år gifvit vinst (Bil. Litt. C). Det enda bokslut under denna tid, som visar förlust å egendomen, är den afslutning af räkenskaperna, som gjordes för tiden från den 31 December 1873 till den 1 Juli 1874, för att, i öfverensstämmelse med Revisorernes förut derom uttalade önskan och till åttlydnad af föreskriften i Kongl. Maj:ts nådiga bref den 10 April 1873, öfvergå till räkenskapernas afslutning med den 30 Juni. Detta halfår omfattar en tid, under hvilken naturligtvis vid egendomen icke skördats; och att någon vinst under sådant förhållande kunnat uppstå, är tydligen omöjligt. Styrelsen är emellertid frestad att antaga, att det måste hafva varit just detta halfårs bokslut, som Revisorerna lagt till grund för sitt eljest alldeles oförklarliga påstående, att egendomen "år efter år lemnat förlust."

Vid beräkningen af den inkomst, som i medeltal för dessa år erhållits, kan detta halfår icke inräknas, utan att resultatet derigenom blifver falskt: man får då $1\frac{1}{2}$ års utgifter mot endast 1 års skörd; och den inkomst, som motsvarar detta halfårs utgifter, kan endast på det sätt finnas, att ett nytt bokslut uppgöres för tiden från den 30 Juni till och med den 31 December 1874. Om således, såsom sig bör, detta halfårsbokslut uteslutes vid beräkningen af vinsten under de fem ofvan uppgifna åren

(1870— $\frac{30}{6}$ 1875), så visar sig nettobehållningen af Ultuna egendom under dessa år hafva varit följande:

År 1870	kronor	14,395: 42.
„ 1871	„	10,591: 43.
„ 1872	„	15,120: 30.
„ 1873	„	11,961: 94.
„ $\frac{30}{6}$ 1874— $\frac{30}{6}$ 1875	„	3,167: 90.
			<hr/> Summa 55,236: 99,

och den årliga medelbehållningen under dessa fem år utgör alltså 11,047 kronor 40 öre.

Styrelsen anser visserligen icke denna årliga behållning vara hvarken stor eller ovanlig, men den utgör dock någonting helt annat, än denna af Revisorerna uppgifna årliga »förlust», äfven om derifrån afräknas ränta å förlagskapitalet, hvilket här icke skett af skäl, som i det följande skall angifvas. Styrelsen tror ock, att denna inkomst snarare öfver- än understiger den inkomst, som staten på annat sätt kunnat bereda sig af denna sin egendom; och till stöd för denna sin förmodan vill styrelsen anföra, att, enligt intyg från landskontoret i Upsala län (Bil. Litt. D), Ryda, den enda mera betydliga kungsgård, som utom Ultuna inom länet finnes och som i anseende till åkerjordens och ängsmarkens godhet fullt kan mäta sig med Ultuna, med en areal af 300 tunnland 31 kappland åker och 279 tunnland 10 kappland äng, gifver ett arrende af 2,428 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, att lösas efter medelmarkegångspris, hvilket för de senaste fem åren i medeltal utgjort 2 kronor 20 öre per kubikfot, eller 5,341 kronor 60 öre, som, fördeladt på 580 tunnland åker och äng, gifver 9 kronor 21 öre per tunnlandet. Äfvenledes lemna, enligt bifogade intyg af vederbörande regementsskrifvare (Bil. Litt. E), alla inom de närmast Ultuna belägna Ulleråkers, Vaksala och Hagunda härad, genom Uplands regementets boställsdirektion, utarrenderade egendomar för en areal af 699 tunnland 22 kappland åker och äng en inkomst af 7,593 kronor 4 öre, således motsvarande 10 kronor 85 öre per tunnlandet. Då nu Ultuna har omkring 700 tunnland åker och 250 tunnland äng — således vida mer än Revisorerna uppgifvit — lemna alltså denna egendom för hvarje tunnland åker och äng en inkomst af 11 kronor 63 öre, d. v. s. Ultuna ger för hvarje tunnland 21% mer än Ryda kungsgård och 7% mer än alla inom denna trakt belägna, genom boställsdirektionen vid Uplands regemente utarrenderade hemman; och detta oaktadt inkomsten af Ultuna, såsom i det följande skall visas, i verkligheten varit vida större, än räkenskaperna utvisa, och oaktadt såväl Ryda kungsgård som flertalet af öfriga här afsedda egendomar eger en för gårdsbruket tillräcklig skog, under det att Ultuna nästan helt och hållet saknar egen skogstillgång. Slutligen kan äfven förtjena anmärkas, att Ultuna sålunda gifvit i det närmaste 5% ränta å egendomens taxeringsvärde, hvilket, enligt bilagda intyg från länets landskontor (Bil. Litt. F), för år 1875 uppgår till 225,000 kronor.

Då Revisorerna särskildt framhållit, att ladugårdshushållningen »år efter år lemnat förlust,» så torde en närmare belysning äfven af detta förhållande vara påkallad. Den viktigaste uppgiften för ett framåtgående jordbruk är utan tvifvel den, att ladugårdsskötseln bedrivs på ett fullt ändamålsenligt sätt; och vid Ultuna har äfven dertföre uppmärksamheten städse varit fästad på denna hushållsgren. Ladugården är, såsom den bör vara, egendomens förnämsta inkomstkälla; och bifogade intyg af institutets kamrerare (Bil. Litt. G) visar ock, att bruttoinkomsten af ladugården i medeltal under senaste $5\frac{1}{2}$ år uppgått till 23,050 kronor 63 öre om året. Om ladugårdens konto detta oaktadt för ett eller annat år utvisar förlust, så är detta hufvudsakligen

en följd deraf, att såväl hö, halm och rotfrukter som sommarbetet debiteras ladugården väl högt, äfvensom deraf att åtskilligt arbete, såsom t. ex. lärlingarnes turvis återkommande tjänstgöring i ladugården för vinnande af deras öfning i ladugårdsskötsel, oafkortadt förts ladugården till last, ehuru det ingalunda medfört en det bokförda priset fullt motsvarande nytta för ladugården. Styrelsen har dock icke hittills ansett nödigt att vidtaga någon ändring i dessa, sedan en längre tid tillbaka vedertagna bokföringspris, då de tillräckligt utvisa relativa förhållanden och, efter styrelsens förmenande, icke böra vara vilseledande för den, som förstår landbruksbokhålleri. Ladugården skulle emellertid lemna ett vida bättre resultat, än det nuvarande, om det vore tillåtet att draga fördel af närheten till Upsala och Stockholm för erhållande af ett något högre pris å mjölken; men då nu all mjölk vid egendomen måste, för att bereda mejerieleverne en tillräcklig öfning, förarbetas till smör och ost, så befinner sig Ultuna i detta hänseende alls icke i någon fördelaktigare ställning, än en i en aflägsen landsort belägen egendom.

Den ringa vinsten å det konto, som i räkenskaperna kallas "Ultuna gårds konto" och som endast afser åker och äng vid sjelfva hufvudgården, utan allt afseende på dermed sammanhängande hushållsgrenar, torde i sammanhang härmed äfven förtjena att särskildt beröras. Revisorerna antaga, att egendomen "eager att afgiftsfritt förfoga öfver en ganska betydlig arbetsstyrka, emedan de vid institutet till undervisning antagne lärlingar äro förbundne att i arbetet deltaga." Det är emellertid så långt ifrån, att detta Revisorernes antagande öfverensstämmer med det verkliga förhållandet, att tvärtom den uppgifna "afgiftsfriheten" består deruti, att, såsom ock räkenskaperna nogsamnt utvisa, institutet krediteras och egendomen debiteras för hvarje af lärlingarne vid egendomen förrättadt dagsverke; och det torde icke vara något tvifvel underkastadt, att en väsentligen bidragande orsak dertill, att detta "Ultuna gårds konto" icke gifvit en större vinst, är att söka just uti det jemförelsevis alltför höga pris, hvartill lärlingarnes arbete debiterats egendomen, äfvensom deruti att åtskilligt arbete, som rätteligen bort såsom undervisningsarbete debiteras institutet, blifvit påfördt "Ultuna gårds konto," utan att det medfört någon motsvarande nytta för gården. Erfarenheten visar ock, att utgården Kungsängen, der arbetet nästan helt och hållet verkställas af legda arbetare, gifver en vida större behållning än hufvudgården.

Då Revisorerna slutligen anmärka, att de "icke funnit några synnerliga utgifter förda institutet till last," för att "institutets jordbruk och öfriga hushållning måste erbjuda en så fullständig åskådningsmateriel som möjligt," så tillåter sig styrelsen, som städse tillsett, att de försök, som årligen i flera riktningar verkställas, endast utföras i sådan skala, att deras misslyckande icke må utöfva något mera känbart inflytande på egendomens ekonomi, erinra derom, att dylika försök, om de skola ega något värde, aldrig kunna utföras utan någon kostnad. Om än dessa försök, likasom andra sådana utgifter, på hvilka Revisorerna hänsyftat, icke uti räkenskaperna blifvit förda institutet till last, så lär dock obestriddigt vara, att behållningen af egendomen genom institutets kraf på flerfaldigt sätt förminskas. Om t. ex. mjölken, utgörande omkring 60,000 kannor årligen, fått afyttras till dess verkliga pris i denna ort, hvilket allra minst med 6 öre per kanna öfverstiger det pris, som genom smör- och ostberedning kunnat erhållas, så skulle ensamt derigenom den årliga behållningen ökas med omkring 3,600 kronor; och likaså skulle en det verkliga värdet närmare motsvarande debitering af lärlingarnes arbete vid gården icke obetydligt öka nettobehållningen — uppgående tvifvelsutän den förlust, som egendomen på detta sätt lidit, till ett vida större belopp än räntan på förlagskapitalet, som eljest bort i förestående kalkyl från behållningen afräknas.

Af hvad sålunda blifvit anfördt torde det vara uppenbart, att Revisorerne, vid afgifvandet af denna sin anmärkning mot egendomsförvaltningen i dess helhet, råkat att förbise åtskilliga, för frågans bedömande ingalunda ovigtiga omständigheter och förhållanden, rörande hvilka dock institutets räkenskaper erbjuda fullständig upplysning.

“§ 6.“

Revisorerne, som vid besöket på Ultuna äfven “egnade uppmärksamhet åt de vid institutet antagne lärlingars ställning,“ hafva ansett sig böra, utan all närmare motivering, tillkännagifva, att de funno dessa “både i afseende å bostädernas snygghet och beträffande den lärlingarne meddelade undervisning lemna åtskilligt öfrigt att önska.“

Beträffande bostädernas snygghet får styrelsen med anledning häraf meddela, att lärlingarnes bostad består af fyra ljusa, sunda och i sanitärt hänseende mer än tillräckligt rymliga rum, hvilka, om än enkelt möblerade, likväl äro så snygga, som det väl i allmänhet lär kunna begäras, der flere personer, hvilka dagligen deltaga uti alla vid ett jordbruk förekommande arbeten, skola hafva sitt gemensamma tillhåll; och har institutets läkare, vid härom till honom framställd fråga, förklarat, att “helso-tillståndet bland lärlingarne under detta år varit fullt godt och tillfredsställande,“ och att “de sjukdomar, som förekommit, ej kunna ställas i samband med otjenliga eller osunda bostäder.“

Vidkommande åter den lärlingarne meddelade undervisning, så hafva Revisorerne icke uppgifvit i hvad hänseende de vid besöket på Ultuna funnit densamma “lemna åtskilligt öfrigt att önska,“ icke heller har Styrelsen kunnat hemta någon ledning i detta afseende af undersökningar, som vid besöket på stället gjordes af Revisorerne; ty under detta besök aflades icke af lärlingarne något kunskapsprof, och icke heller behagade Revisorerne taga kännedom om af lärlingarne gjorda kartor, redskaps- och byggnadsritningar, stilöfningar, kurser i bokhålleri, växtsamlingar eller något annat prof på lärlingarnes arbete, hvaraf halten af den undervisning, som blifvit dem meddelad, kunnat skäligen bedömas. Styrelsen ser sig sålunda urständsat att behörigen besvara den af Revisorerne gjorda anmärkningen. Rörande halten af denna undervisning, som; städse varit ordnad i full öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för de lägre landtbruksskolorna i riket, hvilket äfven för lärlingarne vid Ultuna är gällande, får styrelsen åberopa de vitsord, som af Kongl. Landtbruksakademiens direktör afgifvits, då han å embetets vägnar inspekterat läroverket (Bil. Litt. H), äfvensom det i allo tillfredsställande kunskapsprof, hvilket lärlingarne aflade vid den kort efter Revisorernes besök på Ultuna med lärlingarne anställda offentliga examen.

Ultuna den 1 December 1876.

A. HAMILTON.

PEHR EHRENHEIM.

C. E. CASPARSSON.

FR. G. AFZELIUS.

HERMAN GYLLENHAAL.

F. G. NORSTRÖM.

(Afskrifter.)

Bil. Lit. A.

Uppgift på eldstäder vid Ultuna.

	Kakelugnar.	Jernspisar.	Murspisar.	Skorstenar.
Gamla stenhusbyggningen (1 bakugn)	30	4	2	4
Doktor Segerströms bostad	6	1	—	2
Lärlingarnes matsalsbyggning	4	2	—	2
Lärlingarnes, inspektorens, rättarens m. fl. bostad	11	1	2	2
Mejeriet (en ångpanna)	6	1	1	2
Elevernas byggning	66	—	1	8
Laboratoriebyggningen	10	1	1	2
Fjellbyggningen	7	1	—	2
Institutets brygghus (1 bakugn)	—	—	1	2
v. Posts d:o	—	—	1	1
Statbyggningen för sadelmakaren m. fl. (1 bakugn)	8	1	3	2
d:o „ snickaren, smeden, verkstaden	3	2	3	1
d:o „ nattvakten, ladugårdsdrängen m. fl. (1 bakugn)	1	—	3	2
Gällbobyggningen (1 d:o)	1	—	3	2
Nybygget (1 d:o)	4	—	2	1
Sandviken (1 d:o)	1	—	2	1
Nya brovaktarstugan (1 d:o)	1	—	1	1
Kungsängen (1 d:o)	9	1	7	3
Graneberg (1 d:o)	1	—	2	2
Lyssnastugan	—	—	2	1
Summa	169	15	37	43
Häriifrån afdrages de eldstäder, som institutet icke håller ved till:				
1:o Restauratörens eldstäder	8	1	1	—
2:o I Fjellbyggningen	4	—	—	—
3:o Nya brovaktarstugan	1	—	1	—
samt de kakelugnar, som institutet väl lemnar ved till, men endast undantagsvis eldas	5	—	—	—
Rest, hvartill institutet bekostar veden	151	14	35	—

Ultuna den 6 November 1876.

F. G. Norström.

Bil. Lit. B 1.

Till Landshöfdingen och Kommendören m. m. Herr Grefve A. Hamilton.

Uppå derom gjord förfrågan, huru klöfverskörden under de tvänne senaste åren utfallit å den jord, jag disponerar, får jag till svar härå äran meddela: att klöfverskörden efter frösådden, verkställd våren 1874 och 1875, utfallit vida under medelmåttan.

Söderby den 8 November 1875.

K. von Bahr.

Bil. Lit. B 2.

Att år 1874 och 1875 års klöfvervallar varit, i följd af den under dessa år rådande torka, föga gräsgifvande och måst å min egendom Stjerna i Gamla Upsala socken och Ulbolsta i Junkils socken upplöjas; får jag härmed intyga och till svar afgifva å till mig framställd förfrågan rörande vallarnes beskaffenhet ofvanskrifna år.

Upsala den 8 November 1876.

Carl Rudbeck.

Bil. Lit. B 3.

Under våren 1875 igensåddes härstädes med klöfverfrö ett fält af omkring 5 tunnlands areal, bestående af styf lera på mergelbotten, hvilket föregående år väl gödslats med såväl ladugårdspillning som superfosfat, men misslyckades igensåningen helt och hållet, så att fältet sistförflutna vår uppkördes; en något större areal, bestående af god lermylla, gödslad med superfosfat, som vid samma tid igensåddes dels med klöfver dels med timotej och klöfver, blef glest och ojemut beväxt och lemnade i år klen skörd. Den i år gjorda igensåningen å $9\frac{1}{2}$ tunnland god lerjord, efter gödsling med såväl ladugårdspillning som artificiella gödningsämnen, har till största delen ett mycket dåligt utseende.

Å den af mig arrenderade egendomen Säby i Danmarks socken igensåddes våren 1875 med timotej och klöfver ett fält af omkring 25 tunnlands areal, bestående af svartmylla på lerbotten af samma beskaffenhet som Kungsängens jord, efter omsorgsfullt brukadt och med ladugårdspillning väl gödsladt träde, men med så dåligt resultat, att fältet måste på hösten samma år upplöjas. Den i år på ungefär lika stor areal af samma beskaffenhet och efter samma behandlingssätt gjorda igensåningen har visat lika dåligt resultat, hvarföre jag redan gifvit befallning om dess upplöjning.

Brandshammar i Vassunda socken den 7 November 1876.

G. F. Östberg.

Bil. Lit. B 4.

På begäran af Landshöfdingen Herr Grefve A. Hamilton, får undertecknad härmed intyga, att de klöfvervallar, som såddes å Funbo Löfsta gård åren 1874 och 1875, totalt misslyckades till följd af den stränga torka, som under dessa år varit rådande.

Löfsta den 20 November 1876.

E. Cederström.

Bil. Lit. B 5.

Upsala den 11 November 1876.

Högvälborne Herr Grefve!

På begäran får jag här meddela nederbörden i Upsala för 1874 och 1875, jämförd med 35-åriga medeltal.

	1874.	1875.	35-åriga medelvärden.
Januari	18,80 millim.	44,89 millim.	34,3 millim.
Februari	6,64 "	11,11 "	27,0 "
Mars	32,18 "	18,78 "	25,1 "
April	28,02 "	18,70 "	29,3 "
Maj	35,19 "	18,15 "	43,9 "
Juni	33,52 "	22,16 "	53,6 "
Juli	28,97 "	29,38 "	68,9 "
Augusti	89,19 "	51,57 "	72,6 "
September	47,14 "	12,66 *)	57,1 "
Oktober	41,15 "	24,12 "	63,2 "
November	22,65 "	35,66 "	51,4 "
December	31,20 "	23,81 "	35,9 "
Året	414,65 millim.	310,98 millim.	562,3 millim.

*) Sedan 1810 har ej så liten regnmängd förekommit i Upsala under någon September.

Vördsammast
H. H. Hildebrandsson.

Bil. Lit. C.

Till styrelsen öfver Ultuna landtbruksinstitut!

På anmodan af styrelsens ordförande, Landshöfdingen och Kommendören m. m. Herr Grefve A. Hamilton, får jag härmed till styrelsen vördsammast öfverlemna utdrag af institutets räkenskapers vinst- och förlustkonto för boksluten under åren från och med 1870 till och med bokåret 1874—1875.

Vid sammandragets uppställning har, enligt Herr Grefvens framställda önskan, följande afvikelser gjorts från den för räkenskapernas afslutande föreskrifna formen:

- 1:o) Att konti, som beröra egendomens afkastning, grupperats för sig, och konti, som icke beröra egendomen, bilda en särskild grupp.
- 2:o) Att det för egendomen och institutet gemensamt förda "Byggnadsreparationers konto" fördelats så, att detsamma halvva belopp tagits såsom tillhörande egendomen och den andra hälften såsom en kostnad i och för institutet.
- 3:o) Att "Diverse omkostnaders konto" fördelats på samma sätt som byggnadsreparationers konto.

Vinst- och

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1870.				
Dec. 31	An	Egendomens förbättringars konto	537: 48.	
		Granebergs gårds konto	103: 12.	
		Kungsängens un kreaturs konto	659: 35.	
		Trädgårdens konto	89: 55.	
		Diverse omkostnaders konto (hälften deraf)	94: 80.	
		Gratial-konto	77: 39.	
		Byggnadsreparationers konto (hälften deraf)	1,461: 89.	
		Rotfruktens konto	91: 69.	
		Frö-konto	— 13.	3,115: 40.
		Vinst & egendomen		14,395: 42.
				<u>Kronor 17,510: 82.</u>

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	3,484: 82.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf)	94: 80.	
Byggnadsreparationers konto (d:o d:o)	1,461: 89.	
Gasverkets konto	205: 98.	
Intresse-konto.	3,459: 65.	8,707: 14.
		<u>Kronor 8,707: 14.</u>

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1871.				
Dec. 31.	An	Egendomens förbättringars konto.	536: 79.	
		Kungsängens gödkreaturs konto	444: 40.	
		Trädgårdens konto	223: 47.	
		Diverse omkostnaders konto (hälften deraf)	154: 53.	
		Byggnadsreparationers konto (hälften deraf)	1,337: 91.	
		Gratial-konto	97: 76.	
		Mejeriets konto	163: 28.	
		Gröpe, raps- och linfrökakors konto	582: 13.	
		Rotfruktens konto	569: 04.	
		Viktualiers konto	15: 82.	
		Råa hudar och skinns konto	12: 13.	4,137: 26.
		Vinst & egendomen		10,591: 43.
				<u>Kronor 14,728: 69.</u>

4:o) Att "Intressekontots" hela belopp upptagits såsom icke berörande egendomen.

För rättigheten af närlagda utdrag ur Ultuna landtbruksinstituts räkenskaper, med iakttagande af föreskrifna afvikelser, ansvarar

Ultuna den 7 November 1876.

Oscar Högberg.

Förlust-konti.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1870.

Dec. 31. Per Ultuna gårds konto	8,304: 42.	
Kungsängens gårds konto	5,871: 35.	
Arrende-konto	2,535: 73.	
Tegelbrukets konto	795: 99.	
Viktualiers konto	2: 80.	
Skomakaren A. P. Andersson	— 53.	17,510: 82.

Kronor 17,510: 82.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Förlust	8,707: 14.
-------------------	------------

Kronor 8,707: 14.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1871.

Dec. 31. Per Ultuna gårds konto	4,824: 65.	
Kungsängens gårds konto	6,101: 08.	
Granebergs gårds konto	60: 93.	
Arrende-konto	2,567: 74.	
Tegelbrukets konto	180: 74.	
Fjäderfäns konto	19: 14.	
Granebergs ungrekreaturs konto	362: 44.	
Spanmåls-konto	611: 97.	14,728: 69.

Kronor 14,728: 69.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	4,186: 33.	
Intresse-konto	3,670: 65.	
Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . . .	1,337: 90.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . . .	154: 53.	
		9,349: 41.
		Kronor 9,349: 41.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1872.			
Dec. 31.	An	Egendomens förbättringars konto	556: 23.
		Granebergs ungreators konto	227: 25.
		Gödkreaturens konto	323: 89.
		Kungsängens ungreators konto	2,518: 35.
		Ladugårdens konto	2,328: 29.
		Schäferiets konto	170: 28.
		Svinhusets konto	524: 44.
		Kalfvarnes konto	179: 38.
		Trädgårdens konto	47: 43.
		Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . . .	58: 81.
		Gratial-konto	115: 10.
		Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . . .	2,032: 60.
		Spanmåls-konto	1,562: 55.
		Rotfruktens konto	105: 56.
		Viktualiers konto	16: 04.
		Frö-konto	12: 77.
		Ben-konto	87: 72.
		Vinst å egendomen	10,866: 69.
			15,120: 30.
			Kronor 25,986: 99.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Intresse-konto	4,139: 57.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . . .	58: 81.	
Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . . .	2,032: 59.	
		6,230: 97.
		Kronor 6,230: 97.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1873.			
Dec. 31.	An	Egendomens förbättringars konto	550: 31.
		Granebergs ungreators konto	65: 11.
		Gödkreaturens konto	279: 50.
		Transport	894: 92.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Mejeriskolans konto	209: 86.
Förlust	9,139: 55.

Kronor 9,349: 41.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1872.

Dec. 31. Per Ultuna gårds konto	3,254: 64.	
Kungsängens gårds konto	17,054: 74.	
Arrende-konto	3,027: 62.	
Granebergs gårds konto	1,603: 22.	
Fjäderfäns konto	89: 71.	
Tegelbrukets konto	206: 51.	
Spanmåls-konto	404: 80:	
Gröpe-konto	38: 09.	
Läder och skins konto	36: 05.	
Skogsplanteringskassan	271: 61.	25,986: 99.

Kronor 25,986: 99.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	1,218: 14.	
Mejeriskolans konto	687: 97.	
Lärlingarnes konto	1,277: 93.	3,184: 04.
Förlust		3,046: 93.

Kronor 6,230: 97.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1873.

Dec. 31. Per Ultuna gårds konto	409: 29.
Kungsängens gårds konto	14,724: 23.
Granebergs gårds konto	1,572: 69.
Transport	16,706: 21.

	Transport	894: 92.	
Ladugårdens konto		2,839: 89.	
Schäferiets konto		159: 34.	
Svinhusets konto		142: 43.	
Fjäderfäns konto		152: 51.	
Trädgårdens konto		248: 65.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . .		78: 30.	
Gratial-konto		97: 24.	
Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . .		2,598: 45.	
Hö- och halm-konto		3,409: 54.	
Tegelrörs konto		13: 37.	
Jern- och spik-konto		— — 28.	10,634: 92.
Vinst å egendomen			11,961: 94.

Kronor 22,596: 86.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	325: 30.	
Intresse-konto	3,838: 99.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . .	78: 30.	
Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . .	2,598: 44.	6,841: 03.
		Kronor 6,841: 03.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1874.			
Juni 30.	An	Egendomens förbättringars konto	266: 58.
		Ultuna gårds konto	3,700: 57.
		Kungsängens gårds konto	1,399: 49.
		Granebergs gårds konto	263: 80.
		Kungsängens ung kreaturs konto	629: 84.
		Granebergs ung kreaturs konto	625: 50.
		Gödkreaturens konto	94: 23.
		Ladugårdens konto	3,473: 85.
		Schäferiets konto	531: 55.
		Spädkalfvarnes konto	59: 46.
		Fjäderfäns konto	28: 39.
		Trädgårdens konto	345: 99.
		Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . .	34: 28.
		Gratial-konto	50: 35.
		Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . .	414: 38.
		Plank och bräders konto	23: 44.
			11,941: 70.

Kronor 11,941: 70.

	Transport	16,706: 21.	
Arrende-konto		3,215: 77.	
Kungsängens ungkreaturs konto		265: 41.	
Kalfvarnes konto		204: 88.	
Tegelbrukets konto		98: 62.	
Spanmåls-konto	1,221: 63.		
Gröpe-konto	92: 64.		
Rotfrukters konto	251: 43.		
Viktualiers konto	29: 36.		
Skogseffekters konto	7: 12.		
Ved- & cokes-konto	16: 85.		
Läder- & skins-konto	29: 54.		
Oljors och lyshållnings konto	4: 41.		
Fosfattillverknings-konto	194: 24.		
Skogsplanteringskassan	258: 75.		
			<u>22,596: 86.</u>
			Kronor 22,596: 86.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Mejeriskolans konto	622: 11.	
Lärlingarnes konto	984: 99.	1,607: 10.
Förlust		<u>5,233: 93.</u>
		Kronor 6,841: 03.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1874.			
Juni 30. Per	Arrende-konto	2,004: 09.	
	Svinhusets konto	37: 53.	
	Påläggskalfvarnes konto	6: 18.	
	Tegelbrukets konto	149: 77.	
	Spanmåls-konto	752: 01.	
	Rotfrukters konto	29: 74.	
	Viktualiers konto	— 23.	
	Frö-konto	9: 36.	
	Skogseffekters konto	3: 78.	
	Jern & spik-konto	— 25.	
	Läder och skins-konto	6: 63.	
	Ulleråkers härads allmänning	265: 87.	
	Oljors & lyshållnings konto	3: 18.	
	Gröpe och oljekakors konto	6: 99.	
	Tegelrörs konto	213: 24.	
	Ved & cokes-konto	— 18.	
	Skogsplanteringskassan	272: 25.	
	Förlust å egendomen		<u>3,761: 28.</u>
			<u>8,180: 42.</u>
			Kronor 11,941: 70.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	1,974: 51.	
Lärlingarnes konto	184: 67.	
Intresse-konto	826: 61.	
Diverse omkostnads konto (hälften deraf) . . .	34: 27.	
Byggnadsreparationers konto (d:o d:o)	414: 37.	
		<u>3,434: 43.</u>
	Kronor	3,434: 43.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1875.			
Juni 30.	An	Egendomens förbättringars konto	524: 27.
		Ultuna gårds konto	1,662: 61.
		Granebergs gårds konto	59: 21.
		Kungsängens un kreaturs konto	306: 64.
		Ladugårdens konto	4,385: 50.
		Gödstutarnes konto	226: 67.
		Fjäderfäns konto	29: 71.
		Mejeriets konto	907: 53.
		Trädgårdens konto	139: 08.
		Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . . .	75: 73.
		Gratial-konto	90: 15.
		Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . .	1,060: 08.
		Gröpe och oljekakors konto	2: 91.
		Tegelrörs konto	46: 45.
		Plank och bräders konto	16: 02.
		Ved & cokes-konto	280: 08.
		Skogsplanteringskassan	215: 95.
		Vinst å egendomen	10,028: 59.
			<u>3,167: 90.</u>
			Kronor 13,196: 49.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Institutets konto	5,195: 18.	
Lärlingarnes konto	611: 42.	
Diverse omkostnaders konto (hälften deraf) . .	75: 72.	
Byggnadsreparationers konto (hälften deraf) . .	1,060: 07.	
Intresse-konto	3,927: 44.	
		<u>10,869: 83.</u>
	Kronor	10,869: 83.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Mejeriskolans konto	336: 98.
Förlust	3,097: 45.

Kronor 3,434: 43.

Konti, som beröra egendomens afkastning.

1875.			
Juni 30.	Per	Kungsängens gårds konto	9,204: 30.
		Arrende-konto	2,668: 22.
		Granebergs ungreators konto	141: 31.
		Schäferiets konto	38: 43.
		Svinhusets konto	247: 61.
		Spädkalfvarnes konto	89: 57.
		Påläggskalfvarnes konto	233: 93.
		Tegelbrukets konto	— 02.
		Spanmåls-konto	354: 73.
		Rotfruktens konto	66: 47.
		Viktualiens konto	20: 88.
		Frö-konto	13: 46.
		Skogseffektens konto	92: 97.
		Jern och spik-konto	10: 72.
		Läder & skinns konto	7: 52.
		Ull & tagel-konto	— 05.
		Oljors & lyshållnings konto	5: 32.
		Artificiella gödningsämnenens konto	— 98.
			<hr/> 13,196: 49.
			Kronor 13,196: 49.

Konti, som icke beröra egendomens afkastning.

Mejeriskolans konto	393: 50.
Förlust	10,476: 33.

Kronor 10,869: 83.

Bil. Lit. D.

Enligt den härstädes förvarade afskrift af Kongl. Kammarkollegii den 16 Juni 1864 utfärdade arrendekontrakt angående Ryda kungsgård om 5 mantal med underlydande i Nysätra socken och Lagunda härad, innehar kungsgården bland annat följande inegojord:

Tomt, trädgård och åker vid gården och torpen	Tunnl.	Kpl.
	300.	31 $\frac{3}{8}$.
Ängsmark vid d:o d:o	279.	10 $\frac{5}{12}$.

och utgör årliga arrendet för kungsgården 2,428 kubikfot spanmål, hälften råg och hälften korn, att erläggas medelst lösen efter stadgadt medelmarkegångspris; hvilket härigenom på begäran intygas. Upsala läns landskontor den 1 November 1876.

Ex officio:
Joh. Malmberg.

Bil. Lit. E.

Uppgifter rörande de inom Vaksala, Ulleråkers och Hagunda härad af Upsala län belägna boställen vid Kongl. Uplands regemente.

Socken.	Boställe.	Mantal.	Areali				Arrendeafgift för år 1875.		Anteckningar.
			Åker.		Äng.				
			Tunl.	Kpl.	Tunl.	Kpl.			
Danmark	Lunda	5 $\frac{5}{8}$	31	30	13	14	659	62	
"	Vallby	2	70	3	40	5	1,431	—	
"	Vedyxa	1	42	17	19	12	617	—	
Gamla Upsala	Gamla Upsala by	1	56	17	—	6	505	7	
Börje	Gränsby	5 $\frac{5}{8}$	37	—	14	12	593	75	
Bondkyrko	Nyfla	1	32	12	10	14	359	50	
Läby	Vesterby	1 $\frac{1}{2}$	28	1	6	—	475	27	
Vänge	Nåstuna	5 $\frac{5}{8}$	21	18	11	26	440	27	
Dahlby	Hacksta	3 $\frac{3}{8}$	21	—	8	21	266	19	
"	Säby	1 $\frac{1}{2}$	53	8	20	—	819	72	
Ramsta	Nafvesta	1 $\frac{1}{2}$	45	25	5	1	187	13	
Tibble	Ängelsta	1 $\frac{1}{2}$	37	13	8	23	441	32	
Balingsta	Balingsta by	1	45	1	18	20	797	20	

Upsala i Regementskontoret den 1 November 1876.

G. Gyllensvärd.

Bil. Lit. F.

Att, enligt vederbörande taxeringslängd, det af pröfningskomitén för år 1875 fastställda taxeringsvärde å Ultuna kungsladugård i Bondkyrko socken och Ulleråkers härad utgör 225,000 kronor; det varder härigenom på begäran till bevis meddeladt. Upsala läns landskontor den 1 November 1876.

Ex officio:
Joh. Malmberg,
t. f. landskamrerare.

Bil. Lit. G.

Från och med den 1 Januari 1870 till och med den 30 Juni 1875 äro kreatur, af kor, ungdjur, kalvvar, får och svin samt mjölk och mejeriprodukter försålda från Ultuna landtbruksinstitut till nedanskrifna belopp, nemligen:

År 1870.	Kreatur för	4,139: 67.	
	Ull	903: 50.	
	Mjök och mejeriprodukter	9,913: 17.	14,956: 34.
„ 1871.	Kreatur	4,800: 99.	
	Ull	872: 28.	
	Mjök och mejeriprodukter	14,008: 94.	19,682: 21.
„ 1872.	Kreatur	8,567: 50.	
	Ull	972: 83.	
	Mjök och mejeriprodukter	13,458: 66.	22,998: 99.
„ 1873.	Kreatur	8,422: 51.	
	Ull	893: 66.	
	Mjök och mejeriprodukter	16,770: 85.	26,087: 02.
„ 1874 ^{30/6} .	Kreatur	4,661: 07.	
	Ull	656: 70.	
	Mjök och mejeriprodukter	9,952: 84.	15,270: 61.
„ 1874—1875.	Kreatur	7,053: 17.	
	Ull	944: —	
	Mjök och mejeriprodukter	15,429: 03.	23,426: 20.
	Förökadt inventarium under förut skrifna 5 $\frac{1}{2}$ åren:		
	Kreatur	3,813: 37.	
	Mejeriprodukter	543: 73.	4,357: 10.
			Kronor 126,778: 47.

Rätt utdraget ur Ultuna landtbruksinstituts räkenskaper, attesterar
Ultuna den 10 November 1876.

Oscar Högberg.

Utdrag ur den berättelse, som Kongl. landtbruksakademiens direktör afgifvit till akademiens förvaltningskomité öfver den inspektion, han å Ultuna landtbruksinstitut anstält den 21, 22 och 23 Oktober 1875.

Under ledning af läraren i landtmäteri och linearteckning m. m. Jägmästaren Gelertsen utförde de afgående eleverne och läringarne, hvardera klassen för sig och i särskilda afdelningar på Fredags förmiddag, den 22 Oktober, ute på fältet afvägningar samt ytmätningar och kartläggning af jordtytor, dervid de ådagalade både säkerhet och noggrannhet, samt så klart och redigt redogjorde för de olika förfaringssätt, som af dem blifvit använda och grunderna derfor, att deraf tydligen framgick, att de verkligen förstått och uppfattat den med afseende härupå dem lemnade undervisning och icke blott såsom en utanlexa behållit densamma i minnet. De vackra och med mycken omsorg utarbetade kartor och modellritningar, hvilka på examensdagen voro till beskådande framlagda, utgjorde jemväl en bekräftelse derupå, att såväl elever som läringar härutinnan förvärfvat en icke ringa grad af färdighet.

Examen med de afgående landtbrukslärlingarne, hvilka voro 14 till antalet, gick, som vanligt vid detta institut, i allmänhet ganska bra. De syntes hafva redigt och väl uppfattat hvad de fått lära, med undantag dock för en, som, ehuru han vitsordades för flit och god vilja, dock ej med full framgång begagnat sig af undervisningen och därför ej heller kunnat till erhållande af rättaretjenst förordas. Af de öfriga hade alla, hvilka önskat erhålla anställning, funnit förmånlig sådan. En sades hafva för afsigt att såsom elev vid institutet kvarstanna.

Vidimeras

ex officio:

J. Arrhenius.

Likheten med originalerna Lit. A, Lit. B 1, Lit. B 2, Lit. B 3, Lit. B 4, Lit. B 5, Lit. C, Lit. D, Lit. E, Lit. F, Lit. G, Lit. H intyga

S. Svenson.

Oscar Högberg.

Kongl. Statskontorets

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens
Revisorers framställning vid granskning
af statsverkets räkenskaper för år 1874.

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t anbefalt sitt och rikets Statskontor att inkomma med underdånigt utlåtande öfver följande i Riksdagens senast församlade Revisorers berättelse, angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1874, förekommande framställning, nemligen:

“Vid räkenskapernas granskning hafva Revisorerna funnit, att i allmänhet de såsom verifikationer å utbetalningar bilagda qvittenser icke innehålla anteckning om dagen, då beloppen lyftats. Då emellertid dylika anteckningar skulle innebära en ej oviktig kontroll å vederbörande kassaförvaltare, hafva Revisorerna ansett sig böra hemställa, huruvida icke föreskrift borde meddelas derom, att vid utbetalningar af allmänna medel emottagarens qvitto skall vara försedt med anteckning om dagen, då liquid erhållits.“

Det af Riksdagens Revisorer sålunda väckta förslag synes grunda sig på det antagande, att vederbörande kassaförvaltare skulle kunna sig till nytta fördröja fullgörandet af utbetalningar, för hvilka medel af dem innehafvas. Detta antagande synes, så vidt statens penningförvaltning rör, icke i för handen varande förhållanden ega något stöd. Såväl vid de centrala embetsverken som hos länsstyrelserna verkställas utbetalningarna af andra personer än dem, som med beslutandet af utbetalningarna hafva befattning. Här af blir en följd, att, på sätt äfven erfarenheten i detta embetsverk ådalagt, de personer, hvilka hos ett embetsverk eller en myndighet hafva medel att lyfta, men för deras utbekommande förgäfves anmält sig hos vederbörande kassör, städse omedelbart derefter hos den afdelning eller tjensteman, som med medlens utanordnande närmast har befattning, efterhöra vid hvad tid medlen kunna få lyftas. Härigenom äro kassaförvaltare i sjelfva verket underkastade en kontroll, vida verksammare än den, som genom qvittensernas dagtecknande skulle åstadkommas.

Snarare skulle en dylik åtgärd kunna vara gagnelig till bestyrkande af tiden, då medel till allmän kassa influtit. Då nemligen ett embetsverk från ett annat fått emottaga något större belopp, men från den dag, då detta belopp å det ena embetsverkets bankoräkning assignerats, till den dag, då detsamma å det andras bankoräkning blifvit insatt, någon tid förflutit, kunde det vara af vigt att få utredt, huruvida detta endast berott derpå, att assignationen ej uttagits eller derpå, att vederbörande kassör fördröjt insättningen. Då emellertid i dylika fall anordningen alltid utfärdas till disposition af vederbörande embetsverk, som densamma på kassören disponerar och således noga känner, när beloppet bör inflyta, är tillsynen derå, att detsamma ofördröjligen på bankoräkningen insättes, särdeles lätt. Skulle likväl en särskild kontroll i detta hänseende finnas vara önskvärd, skulle denna på ett både enklare och säkrare sätt åstadkommas derigenom, att medlens öfverflyttande från den ena bankoräkningen till den andra verkställes genom det utbetalande verkets kassör. Någon anledning till dröjsmål kunde då icke förefinnas och bankoattesten, jemförd med assignationen, skulle således strax utvisa, om någon försumlighet egt rum.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Revisorernes förevarande förslag synts Statskontoret icke vara af någon praktisk betydelse. För den händelse emellertid en motsatt åsigt skulle göra sig gällande, har Statskontoret ansett sig böra anföra, att något hinder för förslagens genomförande icke, enligt Statskontorets tanke, förefinnes, ehuru inom detta embetsverk, der pensioner utbetalas till en mängd ålderstigna personer, för hvilka ofta äfven den allra obetydligaste anteckning är förenad med stor svårighet, ej ringa tidspillan deraf skulle föranledas.

O. F. AF SILLÉN.

AUG. HÄGGBLADH.
Föredragande.

M. NORDLINDH

PER SAMZELIUS.

C. Kinberg. K. Stolpe.

Kongl. Generalpoststyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af hvad den af Kongl. Maj:t tillsatta komité för förberedande granskning af jernvägstrafikens förvaltning anför i fråga om ersättningen för postbefordran å statens jernvägar.

I det betänkande, som den 3 nästlidne Juli blifvit afgifvit af den utaf Eders Kongl. Maj:t för förberedande granskning af jernvägstrafikens förvaltning nedsatta komité, har bland annat blifvit anfördt:

att för åtskilliga för statens räkning verkställda transporter jernvägstrafiken icke skulle upbära en ersättning, som motsvarade de med samma transporter förenade kostnader;

att egentligen och i nämnvärd mån detta vore förhållandet med de transporter, som verkställas för postbefordringen;

att, enligt af vederbörande verkställd utredning, jernvägstrafikens sammanlagda kostnader för postbefordringen å statsbanorna under år 1874 uppgått till 264,628 kronor; hvaremot inkomsterna utgjort allenast 201,962 kronor 65 öre, och således med 62,665 kronor 35 öre understigit kostnadssumman;

att i nämnda kostnadsberäkning emellertid icke blifvit fastadt afseende vid räntan å det i jernvägsrörelsen bundna byggnads- och förlagskapital;

att, om jemväl denna ränta beräknades, stälde sig, enligt gjord uträkning, förhållandet så, att ersättningen för den under år 1874 af jernvägstrafiken verkställda postbefordran borde, efter 5 procents ränteberäkning, hafva utgått med tillsammans 523,130 kronor 77 öre, hvadan, och då för samma befordran betalats endast 201,962 kronor 65 öre, jernvägstrafiken alltså borde hafva i räkning tillgodoförts skilnaden emellan de tvänne sistnämnda beloppen, eller 321,168 kronor 12 öre;

att, derest denna summa influtit bland jernvägens inkomster, trafikvinsten, som följaktligen ökats med ett motsvarande belopp, skulle hafva uppgått till 6,256,081 kronor, hvarigenom på samma gång utgiftsprocenten minskats från 57,9 till 56,6 och ränteafkastningen på anläggningskapitalet vuxit med 0,24 procent;

att, enligt hvad komiterade syntes, en förändring i det sålunda anmärkta förhållandet borde vidtagas, så att den verkliga kostnaden för postbefordringen komme att drabba postverket och ej, såsom nu antagits ske, till stor del belasta jernvägstrafiken;

samt att af en sådan förändring så mycket mindre borde uppstå någon olägenhet, som det ej ens vore nödvändigt, att någon verklig liquid egde rum mellan de olika styrelserna, utan hela förändringen kunde inskränkas derhän, att i räkenskaperna upptages full ersättning till jernvägstrafiken för den kostnad, som rätteligen borde drabba postverket.

Sedan derefter, i häröfver den 9 sistförflutne Augusti afgifvet underdånigt utlåtande, styrelsen för statens jernvägstrafik biträdt hvad komiterade i allmänhet yttrat rörande det förhållande, att jernvägstrafiken för åtskilliga för statens räkning verkställda transporter ej uppbär godtgörelse, som motsvarar derför erforderliga kostnader samt, särskildt hvad postbefordringen angår, anhållit att framdeles få med underdånig framställning i ämnet inkomma,

har, i den berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jemte der-till hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1874, som af Riksdagens senast församlade Revisorer afgifvits, blifvit anfördt, att Revisorerna, som hysa den föreställning att framgången af en statsinstitutions verksamhet icke bör höjas på en annan institutions bekostnad, funnit sig böra å det af komiterade anmärkta förhållandet fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Öfver hvad sålunda blifvit anfördt har Eders Kongl. Maj:t i nåder låtit, genom remiss den 20 nästlidne Oktober, infordra Generalpoststyrelsens underdåniga utlåtande.

Lika med Riksdagens Revisorer anser äfven Generalpoststyrelsen det i alla afseenden olämpligt, att det biträde, som af en statsinstitution lemnas en annan statens inrättning, ersättes med ringare belopp än som erfordras för betäckande af de ökade utgifter, som med en dylik handräckning äro förenade. Skulle sig visa att den tillökning i utgift, som blir en följd deraf att, utöfver de för jernvägstrafiken i allmänhet erforderliga vagnar, i ordinarie tåg fortskaffas en för postbefordran afsedd jernvägsvagn, öfverstiger hvad enligt nu gällande bestämmelser betalas för postbefordran å statens jernvägar, lär icke något tvifvel förefinnas derom, att på ett eller annat sätt rättelse i det anmärkta afseendet bör åstadkommas.

Antagligen under förutsättning att postverkets inkomster icke kunde lemna tillgång till utbetalande för postbefordringen å jernväg af en så betydlig ersättning som, enligt förbemålde komiténs förmenande, borde utgöras, har af komitéen blifvit föreslaget, att den förändring i nuvarande förhållanden, som ansetts böra i fråga komma, måtte inskränkas till ett *upptagande i räkenskaperna* af full ersättning för postbefordringen å statsjernvägarne, *utan att någon verklig likvid egde rum mellan de olika styrelserna*“.

Tydligt är emellertid att — derest en noggrann och fullständig utredning skulle ådagalägga, att den tillökning i statens utgifter för jernvägstrafikens besörjande som måste härflyta deraf att de, för resandes och gods befordran, å statens jernvägar anordnade bantåg anlitas äfven för fortskaffande af post, och den för försändelsernas behandling erforderliga personal icke betäckes af den godtgörelse, till hvars utbetalande inkomsten af postbefordrade försändelser lemnar tillgång — ett dylikt missförhållande ingalunda häfves endast genom en bokföringsåtgärd, sådan som den hvilken blifvit af komitéen i fråga stäld, utan lär icke, i sådant fall, böra komma under ompröfning huruvida

antingen postbefordringen å statsjernvägarne må böra i någon mån inskränkas, hvilket kunde ske dels genom indragning af postförsändningen med en del lägenheter, hvilka nu för sådant ändamål anlitas, dels ock derigenom att å en del linier, der nu postkupé fram- och återgår, detta postförsändningssätt blefve mot försändelsernas befordran i afstängdt rum utbytt,

eller ock möjligen en emot fördyrad transport å statsjernvägarne svarande förhöjning i afgifterna för försändelser fortskaffande med post må böra vidtagas.

Af dessa åtgärder är det icke någon, som ej måste medföra känbara olägenheter.

Skall postinrättningen rätt motsvara sitt ändamål, lär icke svårligen kunna lemnas för postbefordringen oanvänd en ordinarie jernvägslägenhet, hvars anlitage skulle för den brevexlande allmänheten medföra afsevärda fördelar.

Enligt gällande föreskrift — 5 § 3 mom. af den för Generalpoststyrelsen den 5 December 1873 i nåder utfärdade instruktion — skall postkupébefordran alltid ega rum, “der jernväg vunnit utsträckning till sådana orter som, med hänsigt till rörelse eller brevexling, äro af större betydighet”.

Då vid en del jernvägsstationer snälltågen alldeles icke göra något uppehåll, och äfven den tid persontågen uppehålla sig vid stationerna i allmänhet är och måste vara mycket kort,

och då, till åstadkommande af besparing i utgifter för såväl jernvägsförvaltningen som postverket, å nästan alla de jernvägsstationer, vid hvilka icke fullständig postanstalt finnes inrättad, befattningen såsom föreståndare för poststationen är uppdragen åt jernvägsstationens föreståndare, hvilken gemenligen af de med tågets expedierande förenade bestyr är förhindrad att, under tiden mellan bantågets ankomst och dess afgång, med postgöromålen taga någon synnerlig befattning,

är det tydligt att, med förläggande uteslutande till de fasta postanstalterna af den sortering och dirigering af inkomna postförsändelser, som nu verkställes af den i postkupén använda personal, en stor del postförsändelsers fortkomst måste i högst väsentlig mån fördröjas.

Hvad slutligen angår den tredje af de här ofvan omförmälda utvägarne att bereda möjlighet att med högre belopp per mil än hittills gälda postbefordringen å statsbanorna, eller vidtagandet af någon förhöjning i de afgifter postverket uppbär för försändelsernas fortskaffande, bör i främsta rummet anmärkas att, då af de bref, brefkort, försändelser under band, paketer, postanvisningar och postförskott, som under revisionsåret befordrats med posterna, de inrikes brefven uppgå till omkring 85 procent af totalsumman, det också endast är en förhöjning i afgiften för sistnämnda slag af försändelser, som kunde verka till någon väsentlig förökning i inkomst; hvartill måhända kunde komma en i någon mån ökad intäkt af tidningarnes postbefordran.

I afseende å hvarje dylik åtgärd får dock icke förbises möjligheten deraf, att densamma kunde medföra en minskning i antalet försändelser, tillräckligt stor för att uppväga förhöjningen i den afgift, som för hvar särskild försändelse komme att uppbäras.

Säkert skola också i andra afseenden flera och stora betänkligheter möta att, beträffande den inrikes postutvexlingen, vidtaga en åtgärd af i frågavarande slag i en tid, då i andra länder ansträngningar göras för att så mycket som möjligt underlätta postutvexlingen, och för två år sedan, genom den i Bern afslutade internationela posttraktat, blifvit i så väsentlig mån nedsatta afgifterna för bref, som mellan olika länder i Europa utvexlas; en fördel som efter hand blifvit äfven till allt flera transatlantiska länder utsträckt.

Innan emellertid till behandling upptages frågan om hvilken af de här ofvan underdånigst omförmälda utvägar åstadkomma en ökad godtgörelse för postföringen å statsbanorna må kunna anses vara med minsta olägenheter förenad, bör försök göras att åstadkomma en utredning af sjelfva hufvudfrågan, eller den, om och i hvad mån den ersättning, som nu utgår för posternas fortskaffande å statsbanorna, verkligen är otillräcklig till betäckande af de utgifter, som posttransportens besörjande bereder jernvägsförvaltningen.

Då den åsigt, som i detta afseende uttalats af förbemälda komiterade, stöder sig på åberopade utredningar, för hvilka icke i komitébetänkandet närmare redogöres, har Generalpoststyrelsen ansett sig böra hos Styrelsen för statens jernvägstrafik anhålla att, derest nämnda utredningar funnes skriftligen affattade och hos Trafikstyrelsen tillgängliga, desamma måtte Generalpoststyrelsen delgifvas, hvarefter styrelsen fått den 10 innevarande månad från Trafikstyrelsen emottaga den skrifvelse med dertill hörande bilaga, som härhos i bestyrkt afskrift underdånigst bifogas.

I denna bilaga finnes, bland annat, anfördt, att utgifterna för statsbanornas drift och underhåll år 1874 utgjort:

pr vagnmil i snälltåg	kronor 1: 74
och „ „ i blandadt tåg	„ 1: 21'
hvidan och då, under revisionsåret, postkupé befordrats	
med snälltåg: i hel jernvägsvagn	139,398,5 mil,
med blandadt tåg: i hel vagn	5,764,9 „
och i half vagn	24,955,5 „
kostnaden för postföringens bestridande ansetts böra beräknas till	264,628
kronor.	

Härvid bör emellertid anmärkas att, på sätt af Trafikstyrelsens underdåniga berättelse för år 1874 med tydlighet framgår, vid beräkandet till ofvan angifna belopp af kostnaden för en postvagns fortskaffande med snälltåg och med blandadt tåg, bland utgifterna upptagits äfven de för stationspersonalens aföning och beklädnad, för underhåll af stationernas inventarier och anskaffande af de för dem erforderliga förbrukningsartiklar m. m., utgifter som utan tvifvel böra belasta den trafik, för hvilken påkallas biträde af stationspersonalen, med biljettförsäljning, jernvägsods mottagande och utlemnande, detsamma vägning och taxering samt förseende med nödiga adresser m. m., men hvilka utgifter ej billigtvis böra drabba postförvaltningen, så länge densamma särskildt aflönar personalen vid jernvägsstationerna för den befattning denna har att taga med postgodset.

Med beräkande att byggnads- och förlagskapitalet för medellängden af de år 1874 trafikerade statsbanorna utgjorde 135,932,647 kronor har i åberopade, af Trafikstyrelsen meddelade utredning blifvit ifrågakaldt, att afgiften för posttransporten å statsbanorna skulle fastställas till sådant belopp, att den godtgörelse som påfördes postverket lemnade tillgång till betäckande icke allenast af belöpande drift- och underhållskostnad, utan äfven af "vederbörlig andel af räntan å kapitalet"; denna ränta beräknad till fem för hundra.

Utom det att — der icke statsbana blifvit anlagd med särskildt afseende å postutvexlingens behof af att jernvägen komme att i viss riktning framgå — det måste anses riktigt att, då så väl jernvägs- som posttrafiken bedrives för statens räkning, icke för det biträde, som till postutvexlingens besörjande af jernvägen påkallas, den statens kassa, som har att bestrida utgifterna för postutvexlingens besörjande, påföres större eller mindre afgift än som jemnt motsvarar jernvägskassans utgift till följd deraf att, jemte resande och gods, med bantågen äfven statens post fortskaffas,

lärer härvid icke böra lemnas oanmärkt att — under det medelräntan å de till jernvägsbyggnaders utförande af staten upplånade medel blifvit af komiterade uppgifven till $4\frac{2}{3}$ procent — har den ränta å statsjernvägarne, med iakttagande af medgifven kapitalrabatt, beräknade anläggningskostnad, som antagits böra af postverket utgöras, blifvit, så väl af komiterade som i den af Trafikstyrelsen meddelade utredning, beräknad till fem för hundra.

I öfrigt och då, med beräkande af byggnads- och förlagskapitalet till det i åberopade utredningen uppgifna belopp, 135,932,647 kronor, de medel som, enligt hvad komitén upplyser, blifvit för revisionsåret till Statskontoret levererade, 3,700,000 kronor, icke motsvara mer än 2,72194 procent af det i jernvägsrörelsen bundna kapital,

lärer svärligen kunna förnekas att, derest för posttrafiken, bidraget till räntegodtgörelse bestämdes till 5 procent, denna för statens egen räkning bedrifna trafik icke kunde, vid jämförelse med en del andra rörelsegrenar, anses vara synnerligen tillgodosedd.

Med afseende å det omförmälda förhållandet mellan anläggningskapitalet och den ränta derå, som kunnat till statsverket redovisas, har af Trafikstyrelsen blifvit,

bland annat, åberopad den indirekta vinst, som ligger i statsbanornas bidrag till landets stigande förkofran, hvilken äfven borde tagas i beräkning vid bedömandet af det finansiella resultatet af statsjernvägarne verksamhet; hvarjemte Trafikstyrelsen erinrat om de betydliga bidrag, som af statsmedel utgått och utgå för anläggning af landsvägar, hvilka — äfven utan att någon ränteersättning affordras dem som begagna sig af samma vägar — bereda staten en vinst, fullt motsvarande räntan å de utgifna medlen.

Generalpoststyrelsen, som i väsentlig mån delar den af Trafikstyrelsen i omförmälda afseende uttalade åsigt, anser emellertid densamma kunna med skäl göras gällande äfven i afseende å den fördel, som det allmänna hemtar af utvidgade tillfällen till postutvexling, och att fördenskull också icke mer anledning förekommer ålägga postinrättningen att deltaga i förräntandet af de å jernvägsanläggningarne använda medel, än skäl förefinnes påyrka det postverket skulle bidraga till amortering af kostnaden för anläggningen af landsvägarne inom riket, hvilka för postföringen icke äro mindre nödvändiga, än hvad fallet kan vara med jernvägarne.

Slutligen har i en till åberopade utredning fogad anmärkning blifvit anfördt, att år 1874 inkomsten i medeltal utgjort:

af personvagnmil i snälltåg	kronor 3: 44,
” ” ” i blandadt tåg	” 2: 52,

hvadan, och om för posttransporten beräknades samma inkomst, som skulle hafva jernvägskassan tillgodokommit, derest de åt postverket upplåtna vagnar varit för vanlig persontrafik använda, afgifterna för postkupéernas fortskaffande skulle hafva utgjort:

för 139,398,5 vagnmil i snälltåg	kronor 479,530: 84.
” 18,242,7 ” i blandadt tåg	” 45,971: 60,
	eller tillsammans kronor 525,502: 44.

Derest rimligtvis kunde förutsättas att, i händelse den vagn, som nu användes till posttransport, blefve åt resande upplåten, antalet personer som färdas med bantåg blefve i motsvarande mån förökadt, lärer visserligen icke någon tvekan förefinnas derom, att af postmedlen jernvägsförvaltningen borde åtnjuta full ersättning för den inkomst som sålunda, till följd af posttransportens besörjande, ginge för jernvägskassan förlorad.

Hittills åtminstone torde dock ytterst sällan, om ens någonsin, den omständigheten att postvagn åtföljt bantåg hafva hindrat jernvägsförvaltningen att i tåget insätta så många andra vagnar, som varit erforderliga för befordran af de resande, hvilka anmält sig önska med bantåg fortskaffas.

Och om således behovet af ersättning för en af postföringen vållad minskning i inkomst af annan trafik icke gör det nödigt, att afgiften för postvagnens fortskaffande bestämmes till belopp, motsvarande det som af personvagnarnes befordran kan påräknas, talar mot billigheten af en sådan taxering den inom hvarje dylik rörelse gällande grundsats, att för en ofta och regelbundet återkommande trafik afgifterna böra bestämmas väsentligen lägre än för en trafik, som ej lika ofta och ej på förut bestämda tider bereder sysselsättning och inkomst åt den kommunikationsinrättning som anlitas. Till följd af den regelbundenhet, hvarmed jernvägen för postföring tages i anspråk, ifrågakommer också icke härvid, såsom vid annan trafik ofta nog måste ega rum, någon befordran å jernväg af vagnar, hvilka ej för transport användas och för hvilka följaktligen också ej någon inkomst beredes jernvägskassan.

Förefinnes sålunda för bestämmande af ersättningen för posternas befordran å statsjernvägarne icke någon grund som kan anses riktigare, än den tillökning i kostnad för jernvägstrafikens besörjande som blir en följd deraf att, utöfver de för annan trafik erforderliga vagnar, i ordinarie tåg medföljer en för posttransport afsedd jernvägsvagn af större eller mindre utrymme, återstår att söka åstadkomma en utredning rörande beloppet af nämnda tillökning i utgift för jernvägsförvaltningen.

Avvägbringandet af en dylik utredning skulle för postverkets styrelse möta mycket stora svårigheter, derest icke styrelsen hade att stödja sig vid uttalanden af den myndighet, Styrelsen för statens jernvägstrafik, hvilken måste mer än någon annan vara i tillfälle att rörande detta ämne uttala ett på erfarenhet grundadt omdöme.

Då till behandling förekom frågan om besörjande genom statsjernvägarne personal och deras materiel af trafiken å den enskilda jernvägen Vexjö—Alfvesta, hade af Styrelsen för statens jernvägstrafik blifvit, i underdånigt memorial den 4 November 1863, hemställt, att ersättningen för det bestyr, som sålunda komme att af statsjernvägarne förvaltning öfvertagas, icke måtte utgå med högre belopp än som erfordrades för att betäcka den direkta tillökningen i utgifterna härför, och hade, för sådant ändamål, afgifterna blifvit i underdånighet föreslagna:

för lokomotivmil till	kronor 4: —
och „ vagnmil „	„ — 30,

hvilka afgifter äfven sedermera blefvo genom nådigt bref den 13 sistnämnda månad och år fastställda.

Då nu, enligt af vederbörande meddelad uppgift, i medeltal aderton vagnar ingå i de tåg som å Vexjö—Alfvesta-banan fortskaffas, blir, om på dessa vagnar fördelas lokomotivkostnaden, med 22 $\frac{2}{3}$ öre för vardera,

samt härtill lägges afgiften	
pr vagnmil	30 „

den ersättning, som till bestridande af den direkta tillökningen i utgift för besörjande af trafiken å i fråga varande jernväg ansetts erforderlig, för hvar vagn som fortskaffas 52 $\frac{2}{3}$ öre.

Härvid kan anmärkas, att sedan år 1863 de förhållanden, som på bedömande af nu föreliggande fråga måste utöfva inflytande, undergått väsentliga förändringar. Då emellertid dessa förändringar icke varit af den betydighet, att desamma befunnits böra verka till någon förändring i de aftal, som rörande trafikerandet af Vexjö—Alfvesta-jernvägen blifvit den 20 Februari 1864 och den 1 September 1865 träffade mellan Styrelsen för statens jernvägstrafik och direktionen för nämnda enskilda jernväg, synes anledning förekomma antaga, att också utan förlust för statens jernvägskassa postvagn borde kunna i ordinarie tåg å statsjernvägarne fortskaffas mot förestående godtgörelse, möjligen ökad med hvad som för banans slitning kunde anses belöpa.

I ett senare af Trafikstyrelsen afgifvet yttrande har också slitningskostnad blifvit upptagen vid beräkandet af utgifterna för transport å statsbanorna.

Med anledning af en utaf Generalpoststyrelsen gjord framställning har nemligen, i skrifvelse den 18 Juni 1874, af hvilken bestyrkt afskrift härhos underdånigst bifogas, Styrelsen för statens jernvägstrafik upplyst, att den tillökning i utgift som blifvit en följd deraf att, utöfver de för jernvägstrafiken afsedda vagnar, i ordinarie

tåg fortskaffas en för postbefordran afsedd jernvägsvagn, nästföretgångna år uppgått pr vagnmil:

för dragkraften till	35 öre,
„ banans slitning, vagnens underhåll m. m.	40 „
	<u>eller tillsammans 75 öre,</u>

hvertill komme hyresersättning för en till postkupé inredd hel jernvägsvagn, som ansetts böra beräknas till 750 kronor om året.

Postkupébefordringen å statsbanorna sker dels i hel-, dels i halfvagn.

Någon gång kunna tillfälliga omständigheter verka, att å samma linie än hel- än halfvagn användes vid posttransporten.

För uppgörande af den beräkning, som här nedan meddelas, har fördenskull Generalpoststyrelsen från postinspektörerne infordrat uppgifter å det antal mil, som inom hvar distrikt, under nuvarande förhållanden, för posttransporten å statsjernvägarne användes och behöfver användas hel vagn, samt å det mital, för hvilket beagnandet af halfvagn befunnits ändamålsenligt.

Enligt de på grund här af inkomna uppgifter eger postkupébefordran rum å statsbanorna:

	i helvagn.	i halfvagn.
under den del af året, beräknad till 184 dagar, då sommartidtabellen tillämpas	112,755,2	26,900,8,
under den återstående delen af året	107,514,0	26,932,8,
	<u>tillsammans mil 220,269,2</u>	<u>53,833,6,</u>

eller, om befordran två mil af en halfvagn beräknas som en hel vagnmil, för hela året 247,186 vagnmil.

Med fullständig tillämpning af den taxa, som gäller för trafikens besörjande å Vexjö—Alfvesta jernväg, skulle sålunda ersättningen för postkupébefordran å statsbanorna komma att för år uppgå till kronor 129,086: 02.

Beräknas åter afgifterna i enlighet med de i Trafikstyrelsens skrifvelse den 18 Juni 1874 uppgifna grunder, borde ersättningen för postkupébefordran å statens jernvägar utgå med:

dels för 247,186 vagnmil, å 75 öre milen	kronor 185,389: 50,
dels i lega för 37 vid postbefordringen använda jernvägs- vagnar, å 650 kronor för hvardera	„ 27,750: —
	<u>tillsammans kronor 213,139: 50.</u>

I sammanhang med beslutet om anordnande af natt-tåg å statens stambanor blef, genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 28 Mars 1873, stadgadt att, så länge en sådan anordning af bantågen egde rum, borde, såsom godtgörelse för all den å statsjernvägarne verkställda postbefordran, vid hvar månads utgång till jernvägskassan af postmedlen utbetalas 125 kronor för hvar mil och i förhållande derefter för hvar öfverskjutande tiondedels mil stambana som, under större eller mindre del af månaden, varit till allmän trafik upplåten; hvarjente det skulle åligga postverket att, i öfverensstämmelse med förut gällande bestämmelser, ersätta kostnaden för de af jernvägsförvaltningen till postföringen upplåtna vagnars underhåll samt nödiga reparationer och sådana förändringar å vagnarne, som på yrkande af Generalpoststyrelsen vidtagas, med undantag likväl för de till postvagnarne hörande hjul och axlar.

Till följd häraf har, sedan före utgången af nästlidne månad, sammanlagda längden af statens för allmän trafik upplätta jernvägar uppgått till 144,7 mil, postföringen å desamma hittills månatligen betalats med 18,087 kronor 50 öre, motsvarande för helt år kronor 217,050: —

Jemföres nu härmed den ersättning, som skulle komma att utgå, derest jernvägsföringen betalades antingen i enlighet med de för Vexjö—Alfvesta jernvägs trafikerande fastställda vilkor eller ock med tillämpning af de i Trafikstyrelsens skrifvelse den 18 Juni 1874 angifna grunder

visar sig att, då i förra fallet godtgörelse komme att belöpa sig till „ 129,086: 02

nu varande taxeringssätt bereder jernvägskassan en inkomst, som med kronor 87,963: 98 öfverskjuter den, hvilken skulle uppkomma derest ersättningen utginge i enlighet med taxan för Vexjö—Alfvesta jernvägs trafikerande;

hvarvid emellertid icke bör lemnas oanmärkt, att i de för besörjande af trafiken å förenämnda enskilda jernväg fastställda afgifter icke ingått eller kunnat ingå någon ersättning för banans slitning;

samt att, vid en sammanställning mellan nu utgående ersättning för postbefordringen å statsbanorna kronor 217,050: —

och den godtgörelse, som skulle belöpa, derest afgifterna fastställdes i öfverensstämmelse med de i Trafikstyrelsens senast åberopade skrifvelse meddelade uppgifter „ 213,139: 50

jernvägsförvaltningens inkomst af postbefordringen med kronor 3,910: 50 öfverstiger den, som skulle uppkomma, derest ersättningen beräknades efter den uppgifna kostnaden;

ett öferskott som lärer anses tillräckligt till gäldande af kostnaden för den i allmänhet obetydliga postförsändning å statsbanorna, hvilken verkställes utan användande af postkupé.

Möjligen skall den anmärkning framställas att, om också kostnaden för postvagns befordran i ordinarie bantåg icke kan anses uppgå till högre belopp än som i Trafikstyrelsens skrifvelse den 18 Juni 1874 blifvit uppgifna, underhållandet af de för postutvexlingen synnerligen förmånliga natt-tågen å en del af stambanorna borde innefatta anledning att i någon mån höja afgiften för postbefordringen å statsjernvägarne.

Redan i underdånig skrifvelse den 21 Maj 1872 har Generalpoststyrelsen haft tillfälle fästa uppmärksamheten derå, hurusom med en riktig tillämpning af grundsatsen om hvar allmän inrättnings skyldighet att godtgöra handräckning, som densamma lemnas, icke kan anses förenligt, att en eller annan förändring i sättet för utöfvandet af *en* allmän inrättnings verksamhet, hvilken förändring kan vara af beskaffenhet att i någon mån främja äfven *en annan* inrättnings verksamhet, medför berättigande att, för förändringens vidtagande, af den senare inrättningen fordra särskild godtgörelse; hvarför det också måste anses oegentligt, att andra medel än jernvägstrafikmedlen skulle tagas i anspråk för åstadkommande af en tidsenlig anordning af bantågen, så beskaffad att den tillfredsstälde allmänhetens billiga fordringar på beredande af utväg till oafbruten befordran af så väl bref som resande; en åsigt som äfven biträdts af Styrelsen för statens jernvägstrafik, hvilken i underdånig skrifvelse den 31 Oktober 1864 fästade uppmärksamheten derå, hurusom "skäl torde saknas att ålägga postverket — — — att genom högre afgifter för postbefordringen å

jernvägarne ersätta den brist, som kunde blifva följden af natt-tågs inrättande å statens stambanor“.

Generalpoststyrelsen tillhör det icke ingå i någon pröfning af frågan, vare sig huruvida någon sådan brist hittills verkligen uppkommit eller, der sådan förefunnits, densamma kan anses hafva uppgått till det i komitébetänkandet uppgifna belopp, 513,000 kronor.

Styrelsen anser sig härvid endast böra fästa uppmärksamheten derå att, enligt de uppgifter som, i den af 46 § Riksdagsordningen stadgade ordning, under senaste riksmöte blifvit Riksdagens Första Kammars tillfälliga Utskott N:o 2 meddelade af Styrelsen för statens jernvägstrafik, och hvilka uppgifter finnas intagne i nämnda Utskotts betänkande N:o 16, den ökade utgiften för underhållande af natt-tågsbefordran under fem vintermånader icke ansetts böra beräknas till mer än 109,115 kronor; en utgift, hvilken Trafikstyrelsen synes antaga hafva till fullo blifvit ersatt af den ökade trafik, som af de utvidgade tillfällena till resa med snälltåg framkallats.

Tydligt är emedlertid att, derest bantågens ordnande på sådant sätt, att icke inom Sverige, mer än inom andra länder med något så när utveckladt kommunikationsväsende, snälltågen göra andra och längre uppehåll än som för behörigt bestridande af tienstgöringen å stationerna och för beredande af tillfälle för de resande att intaga nödig föda erfordras, för jernvägsförvaltningen medför större utgifter, än att desamma med tillämpning af förut gällande taxor kunna ersättas, samt till följd deraf en förhöjning i afgift anses böra ifrågakomma,

det icke kan vara ensamt postverket som borde drabbas af högre afgifter än hittills för den transport som med natt-tågen besörjes, utan att förhöjningen i afgift måste kunna med samma skäl utsträckas till all den trafik, för hvilken natt-tågen anlitas.

Hvad särskildt angår förhöjning i postbefodringsafgiften, bör emellertid anmärkas,

dels att, då de i Trafikstyrelsens senast återopade skrifvelse meddelade uppgifter afse just året 1873 — under hvilket år, från och med Maj månads ingång, befordran af natt-tåg egde rum så väl emellan Stockholm och Göteborg som emellan Stockholm och Malmö — antagas måste att, vid beräklandet till ofvan uppgifna belopp af kostnaderna för postvagnarnes befordran, jemväl tagits behörig hänsyn till den tillökning i utgift, hvartill natt-tågsanordningen under två tredjedelar af året må hafva gifvit anledning,

dels ock att den nu utgående ersättning för postbefordran å statsjernvägarne blifvit, efter så väl Trafikstyrelsens som Generalpoststyrelsens hörande, af Eders Kongl. Maj:t i nåder fastställd i sammanhang med beslutet om anordnande af natt-tåg å statens stambanor.

Slutligen, och då af förbemälda komiterade blifvit meddelade uppgifter rörande förhållandet mellan inkomster och utgifter vid jernvägstrafiken inom en del främmande länder, har Generalpoststyrelsen — som hos vederbörande utländska embetsmyndigheter begärt upplysningar rörande villkoren för postbefordran å statsjernvägarne inom de flesta europeiska länder med något mera utveckladt kommunikationsväsen — ansett sig böra här nedan meddela en kort redogörelse för de uppgifter, som i sådant afseende kommit styrelsen till handa.

I Norge, hvarest samtliga jernvägar äro blandade stats- och privatbanor, i det att de för deras anläggning erforderliga medel blifvit tillvägabragta genom aktieteckning af så väl staten som kommuner och enskilde, betalas i allmänhet postkupés fort-

skaffande å jernväg, en gång om dagen fram och åter, med 400 kronor årligen för hvar mil af jernvägens längd, motsvarande för postkupémil 54,8 öre.

Då emellertid en norsk mil uppgår till omkring 1,057 svensk mil, skulle, med tillämpning af förenämnda taxa, en svensk postkupémil komma att betalas med 51,8 öre.

Från förenämnda allmänna regel hafva dock gjorts åtskilliga undantag, i det att för linierna Trondhjem—Stören och Vigersand—Kröderen, å hvilka till postkupé användes en tredjedels jernvägsvagn, och å linien Drammen—Randsfjorden, der, i alla de fall att postexpedient taget medföljer, för postbehandlingen upplåtes tvåtredjedels jernvägsvagn, ersättningen utgår med 500 kronor pr banmil, motsvarande för postkupémil 68,5 öre,

å linien Kristiania—Drammen befordran tre gånger om dagen, fram och åter af postkupé med enahanda utrymme som å Drammen—Randsfjords-banan, betalas för år 800 kronor pr banmil, motsvarande för postkupémil 36,5 öre,

samt å linien Kristiania—Charlottenberg, der till postbefordringen användes hel jernvägsvagn, ersättningen utgår

för bansträckan Kristiania—Lilleström med 2 kronor och

för bandelen Lilleström—Charlottenberg med 1 krona 80 öre pr vagnmil.

I *Danmark* betalas för postkupébefordran pr mil,

i de fall att postvagnens längd uppgår till 24 fot eller derutöfver, 1 krona 33 öre, motsvarande för svensk mil 1 krona 89 öre,

men, der postvagnens längd understiger 24 fot, sex öre för hvar fot, dock så att icke i något fall godtgörelsen öfverskjuter 1 krona 33 öre.

Dervid tillhör emellertid jernvägsförvaltningen att, utan särskild ersättning, dels befordra all den post som ej af postbetjent åtföljes, dels ock att å stationsorterna tillhandahålla postverket nödiga lokaler till expedierande af så väl jernvägspost som all annan post äfvensom att, der sådant påkallas, upplåta nattqvarter åt postverkets betjening.

Att i öfrigt särskilda omständigheter föranlett beräklandet till förenämnda höga belopp af ersättningen för postbefordran å de danska statsbanorna synes framgå deraf att, med afvikelse från annorstädes vedertagen grundsats, ersättningen för posternas fortskaffande å de enskildt bolag tillhörande seeländska jernbanorna utgår med väsentligen lägre belopp, nemligen,

der för ändamålet upplåtes en postvagn af 24 fots längd eller derutöfver, pr mil med 1 krona

och, der vagnens längd icke uppgår till mer än 12 fot eller derunder, för hvar fot af vagnens längd pr mil med 4 öre.

Inom *Tyska riket*, med undantag tills vidare för hvad angår storhertigdömet Baden, varda, enligt lagen den 9 Februari innevarande år, med ordinarie bantåg, utan någon ersättning till jernvägskassan, i postkupé fortskaffade bref, tidningar, värdeförsändelser i allmänhet samt paket, hvars vikt ej öfverstiger 10 kilogram. För öfriga försändelser utgöres ersättning, beräknad efter vigten af portopligtigt gods, som under viss tid befodrads.

Af postmedlen ersättes kostnaden för anskaffande och underhållande af erforderliga postvagnar.

I *Nederländerna*, *Belgien* och *Portugal* verkställes också afgiftsfritt all posttransport å statsjernvägarne.

I *Ryssland* blef, i sammanhang med åvägbringandet af den första jernvägen, den emellan Petersburg och Moskwa, genom en år 1851 utfärdad författning stadgadt,

att för fortskaffandet af en postvagn å den nämnda, 604 verst långa linien skulle af postmedlen erläggas 85 rubel, som, med silfverrubelns beräkning till 2 kronor 67 öre, motsvarar en afgift pr svensk mil af omkring 3 kronor 77 öre; hvarförutan för paketgoods borde betalas en särskild afgift af 30 kopek (80,1 öre) pr pund.

Sedan år 1870 har emellertid i alla utfärdade jernvägskoncessioner intagits föreskrift om kostnadsfri befordran af postvagnarne, hvilkas anskaffande och underhåll gäldas af postmedlen.

I *Frankrike* utgöra samtliga jernvägarne enskild egendom, men blifva, efter koncessionstidens utgång, statens tillhörighet. Äfven redan nu åligger emellertid de franska jernvägsbolagen att afgiftsfritt fortskaffa posterna, med skyldighet för postverket att, der hel vagn begagnas, densamma anskaffa och underhålla.

I *England*, hvarest äfven, likasom jemväl i Schweiz och i Spanien, samtliga jernbanorna tillhöra enskilde eller bolag, bestämmas genom öfverenskommelse afgifterna för posternas fortskaffande.

I *Schweiz* befordras, jemlikt förbundslagen den 23 December 1872, afgiftsfritt alla sådana försändelser, hvilkas fortskaffande är ensamt postverket förbehållet; hvaremot för transporten med bantåg af paketgoods betalas särskild afgift som, på grund af en med jernvägsbolagen träffad öfverenskommelse, utgår pr centner med $1\frac{1}{4}$ respektive $1\frac{2}{3}$ centime för hvar kilometer.

Kostnaden för postvagnarnes anskaffande och underhåll bestrides af postmedlen; hvaremot bolagen åligger kostnadsfritt tillhandahålla postlokal vid station, der postverket icke har egen lokal att tillgå.

Äfven i *Spanien* åligger det jernvägsförvaltningarne att kostnadsfritt befordra postvagnarne, hvilka emellertid böra af postverket anskaffas och underhållas.

Med beräkning, i enlighet med här ofvan underdånigst meddelade utredning, att, inom Sverige, antalet hela vagnmil, som postvagn befordras å statsjernvägarne, uppgår för år till 247,186 samt att ersättningen derfor utgår med 217,075 kronor, skulle således afgiften pr vagnmil komma att belöpa till omkring 88 öre.

Under åberopande af hvad här ofvan blifvit underdånigst anfördt, och då förenämnda afgift — innefattande för jernvägsförvaltningen vida förmånligare vilkor än som i de flesta andra europeiska länder gjorts gällande — så nära, som rimligtvis kan ifrågasättas, motsvarar den utaf Trafikstyrelsen uppgifna kostnaden för en postvagns fortskaffande i ordinarie bantåg, hemställer Generalpoststyrelsen,

att den af Riksdagens Revisorer gjorda framställning, som också icke synes afse annat än att fästa Riksdagens uppmärksamhet å ett af komiterade anmärkt förhållande, af beskaffenhet att påkalla närmare utredning, icke måtte till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 November 1876.

WILHELM ROOS.

L. HÜBNER.

FRANS BROBERG.

C. H. WESTMAN.

e. f.

P. M. Nilsson.

(Bilagd afskrift.)

Till Kongl. Generalpoststyrelsen.

Enligt Eder i skrifvelse den 3 dennes framställda begäran, får Styrelsen genom bifogade afskrift delgifva Eder den uträkning beträffande jernvägstrafikens kostnader för postbefordringen under år 1874, som i somras lemnades till den af Kongl. Maj:it förordnade komité för förberedande granskning af jernvägstrafikens förvaltning, äfvensom en senare vid denna beräkning fogad anmärkning.

Stockholm den 10 November 1876.

C. O. TROILUS.

C. Linnell.

Vidimeras

ex officio:

Fr. Barthelson.

(Bilagd afskrift.)

P. M.

Under år 1874 tillryggalades af postvagnar i snälltåg ... 139,398,5 mil
 i blandade tåg 5,764,9 „
 samt af postkupévagnarne i d:o 24,955,5 „
 och erlades i postbefordringsafgift 195,115 kronor samt för reparationer af postvagnar
 och deras inventarier, ändringar af inredningen samt bränsle m. m. 6,847,65, eller
 ialles 201,962,65 kronor.

Utgifterna för drift och underhåll utgjorde under detta år i allmänhet 17 kr.
 49 öre per tågmil och 1,14 kr. per vagnmil, eller, med afseende på bantågens
 olika sammansättning, 1,74 kr. per vagnmil i snälltåg
 1,21 „ „ „ i blandade tåg, och
 0,96 „ „ „ i godståg.

Beräknas kostnaderna för postbefordringen efter nu angifna belopp per vagn-
 mil i snälltåg och blandade tåg samt med iakttagande af att en postkupévagn mot-
 svarar en half postvagn, befinnes kostnaden för postbefordringen under året uppgå:
 för 139,398,5 vagnmil i snälltåg à 1,74 till kr. 242,553,39.
 „ 5,764,9 „ i blandadt tåg à 1,21 „ „ 6,975,53
 „ 24,555,5 halfva vagnmil i d:o à 15,098,08

eller tillsammans kr. 264,628,00

Skilnaden häremellan och den verkliga intægten „ 201,962,65

borde tillgodoskrifvits jernvägstrafiken med kr. 62,665,35.

I föregående kostnadsräkning är afseende ej gjordt å ränteafkastningen af det i jernvägsrörelsen bundna byggnads- och förlagskapital. Medtages denna post i kalkylen, ställer sig jemförelsen mellan postverkets debet och kredit sålunda. För de vid 1874 års slut trafikerade 135,9 mil statsbanor uppgick summan af byggnads- och förlagskapital till 141,124,880 kronor, eller per mil 1,038,446 kronor 50 öre.

Då emellertid delar af nämnda väglängd ej öppnades förrän under årets senare hälft och medellängden af de trafikerade banorna för året utgjorde 130,9 mil, bör kapitalet, hvarå årsränta skall utgå, icke upptagas högre än till det belopp, som motsvarar dessa 130,9 mil, och antages derföre till 130,9 gånger 1,038,446,50, eller 135,952,647 kronor, samt räntan å denna summa, efter 5 procent, till 6,796,632 kronor.

Under 1874 utgjorde behållningen å jernvägsdriften 42,07 procent af intægten. För att, med bibehållande af samma proportion mellan behållning och intäkt, erhålla i öfverskott öfver driftkostnaderna det för förräntningen erforderliga beloppet 5,796,632 kronor, skulle fordrats en intäkt af 16,155,531 kronor, eller, enligt den beräkning, som är använd uti Styrelsens årsberättelse,

för hvarje vagnmil i snälltåg en intäkt af 3,44 kr. och
 ” ” ” i blandadt tåg ” ” ” 2,39 ”

Ersättningen för den under året verkställda postbefordringen borde således för att betäcka icke blott drift och underhållskostnad utan äfven vederbörlig andel af räntan å kapitalet hafva utgått:

för 139,398,5 vagnmil	i snälltåg	å 3,44 kr. med kr.	479,530,84.
” 5,764,9 ”	i blandade tåg	å 2,39 ” ” ”	13,778,11.
” 24,555,5 halfva vagnmil	i ”	å 1,195 ” ” ”	29,821,82.
		eller tillsammans med kr.	523,130,77.
och borde, då för samma befordring betalats endast		” 201,962,65.
jernvägstrafiken till godo, hafva i räkning upptagits		kr. 321,168,12.

Anmärkning. Till likartadt resultat med det i föregående, till den särskilda granskningskomitén afgifna P. M., kommer man, om man, vid beräkningen af hvad postbefordringen borde hafva inbringat, utgår från den grundsatsen, att statens verk icke böra tillgodonjuta några undantagsförmåner, utan för sina transporter å jernväg betala lika mycket som allmänheten för sina transporter af motsvarande slag, och att, i öfverensstämmelse härmed jernvägstrafiken bör hafva lika stor inkomst af en postvagn som af en personvagn.

År 1874 inbragte befordringen af snälltågsresande 2,155,879,37 kronor och utgjordes i snälltåg 626,244,2 personvagnmil. Personbefordringen med blandade tåg, trupper och fångar ej medräknade, gaf 3,356,220,03 kronor och upptog 1,331,986,1 personvagnmil. En personvagnmil inbragte således i medeltal 3,44 kronor i snälltåg och 2,52 kronor i blandade tåg.

De af postvagnarne genomlupna		
139,398,5 vagnmil i snälltåg	borde alltså hafva inbragt à 3,44 kr.	479,530,84 och
18,242,7 „ i blandade tåg	„ „ „ „ à 2,52 „	45,971,60 eller
	samtliga 157,641,2 vagnmil	525,502,44 kr.
	ett belopp, som öfverstiger det erlagda	201,962,65 „
	med	323,539,79 kr.

Vidimeras

ex officio:

Fr. Barthelson.

(Bilagd afskrift.)

Till Kongl. Generalpoststyrelsen.

Med anledning af Eder uti skrifvelse den 22 sistlidne månad på deruti anförda skäl hos Kongl. Styrelsen för statens jernvägstrafik gjorda begäran om sådana uppslysningar, som kunna tjena till ledning för beräkning af den tillökning i utgift, som i allmänhet och under vanliga förhållanden kan för jernvägsbolag blifva en följd deraf att, utöfver de för jernvägstrafiken afsedda vagnar, i ordinarie tåg fortskaffas en för postbefordran afsedd jernvägsvagn, får Kongl. Styrelsen meddela, att den sålunda tillökade utgiften å statens jernvägar under år 1873 kan anses hafva uppgått för hvarje vagnmil:

för dragkraften till	35 öre
för banans slitning, vagnens underhåll m. m. till	40 „

eller tillsammans per vagnmil till 76 öre
 äfvensom att hyresersättningen för en till postkupé inredd hel jernvägsvagn skäligen bör beräknas till 750 kronor om året.

Härvid vill dock Styrelsen fästa Eder uppmärksamhet deruppå, att förhållandena på särskilda banor kunna vara så olika, att en allmänt gällande regel svårligen kan uppställas för en beräkning af det slag, som här är i fråga. Den uti Trafikstyrelsens årsberättelse införda allmänna jernvägsstatistiken lemnar derom otvetydiga bevis.

Stockholm den 18 Juni 1874.

C. O. TROILIUS.

Fredrik Almgren.

Vidimeras

ex officio:

Fr. Barthelson.

Kongl. Generalpoststyrelsens

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens
Revisorers anmärkning vid granskning af
styrelsens räkenskaper för år 1874.

I den af Riksdagens Revisorer afgifna berättelse, angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1874, har blifvit anmärkt, att tillämpningen af de i nådiga förordningen, angående upphörande af fribrefsrätten och utgörande af postafgifter för försändelser i tjänst-ärenden, den 5 December 1873 meddelade föreskrifter skulle, å ena sidan, åstadkomma för postverket direkta kostnader för tillverkningen och försäljningen af tjenstefrimärken och, å andra sidan, för statens öfriga embetsverk samt embets- och tjenstemän medföra både en vidlyftig brevexling, för utbekommande af medel till i fråga varande slags utgifter och en ganska omfattande redovisning för de sålunda använda medlen, så att tvifvelaktigt syntes, om ej nämnda olägenheter öfvervägde de fördelar, som med fribrefsrättens upphäfvande skolat vinnas.

Då emellertid det ingalunda antagits vara omöjligt att till väsentlig del undanrödja nämnda olägenheter, har af Revisorerne uppmärksamheten blifvit fästad derå hurusom, derest begagnandet af postbok kunde till alla postanstalter utsträckas, tjenstefrimärkena skulle kunna helt och hållet undvaras och, i stället för den mängd af särskilda likvider och redovisningar, som under nu varande förhållanden måste ega rum, endast skulle erfordras en årligen upprättad, på postböckerna grundad likvid mellan Statskontoret och postverket.

Och då en sådan förändring antagits leda till reda och enkelhet, utan att, så vidt Revisorerne vore i tillfälle att bedöma, minska de kontroller mot missbruk som nu förefinnas, hafva Revisorerne ansett sig böra å förevarande omständighet fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Öfver den sålunda gjorda framställning har Eders Kongl. Maj:ts i nåder låtit, genom remiss den 20 nästlidne Oktober, infordra Generalpoststyrelsens underdåniga utlåtande.

Bland de flerahanda skäl, hvilka föranlett Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut om fribrefsrättens upphörande, lärer väl såsom ett af de mest verksamma få anses de upprepade missbruk, till hvilka, under en lång följd af år, fribrefsrätten gifvit anledning.

I underdånig skrifvelse den 24 Oktober 1872 har Generalpoststyrelsen haft tillfälle fästa uppmärksamheten å de synnerligen stora svårigheter, som alltid varit för- enade med kontrollen å fribrefsrättens utöfvande.

En af dessa svårigheter har legat i bristande tid och tillfälle för postpersonalen att, utan åsidosättande af den korrespondens, för hvilken postafgifter utgjorts, åt fribrefven, hvilka ofta till postanstalterna inkommit strax före postens expedierande, egna all den uppmärksamhet, som för åstadkommande af någon verklig kontroll måste anses oundgänglig.

En annan och ännu större svårighet föranleddes deraf, att fullständig kännedom af alla, rörande vilkoren för fribrefsrättens tillgodonjutande, gällande författningar,

likasom den erfarenhet och det omdöme, som erfordrades för deras tillämpande i särskilda fall, hvarken förefunnos eller rimligtvis kunde fordras af en stor del utaf den personal, som till försändelsers emottagande å postanstalterna användes; allra minst hos föreståndarne för det stora antalet poststationer; befattningar, hvilka i de flesta fall utöfvas af folkskolelärare, klockare, gästgifvare, bruksbokhållare m. fl. samt icke sällan äfven af qvinnor.

Deremot har — icke utan ledning jemväl af den erfarenhet som vunnits inom embetsverk, hvilka, såsom fallet varit med tullverket, telegrafverket m. fl., också före 1874 års ingång icke varit i åtnjutande af fribrefsrätt — med skäl antagits, att vida mindre svårighet måste möta för en öfverordnad myndighet att bedöma i hvilket fall en underlydande tjänsteman kunnat hafva nödigt att i tjänsteväg afsända ett skriftligt meddelande.

Att, då sålunda, för åstadkommande af en tillförlitligare kontroll, bevakandet af statens rätt i fråga om bestridandet af kostnaden för en del af embets- och tjänstemän affärdade försändelser öfverflyttats från postpersonalen till vederbörande öfverordnade embetsmyndigheter, äfven göromålen, i synnerhet för en del af dessa myndigheter och de dem underlydande tjänstemän, skulle komma att i någon mån ökas, är hvad som, vid förändringens beslutande, säkert icke kunnat förbises.

Lika med Riksdagens Revisorer anser äfven Generalpoststyrelsen, att en ej oväsentlig lättnad vid fullgörandet af förenämnda åliggande måste vederbörande beredas derigenom att alla de, som för tjänstebrefs fortskaffande anlita postverket, sättas i tillfälle att begagna sig af s. k. postbok.

Iman ännu någon erfarenhet vunnits rörande tillämpningen af de utaf Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen beslutade, väsentligen förändrade föreskrifterna i fråga om sättet och villkoren för tjänstebrefs fortskaffande med posterna, hade emellertid, vid afgifvandet den 15 September 1873 af underdånigt förslag till fullständig författning i ämnet, Statskontoret och Generalpoststyrelsen icke ausett sig böra i underdånighet ifrågasätta att annat än vid fullständig postanstalt — postkontor eller postexpedition — skulle beredas myndigheter samt embets- och tjänstemän tillfälle att, utan åliggande för dem att sjelfve besörja försändelsernas frimärkande, med begagnande af postbok, efter kvartals utgång, på en gång, kontant och mot särskildt kvitto af vederbörande postanstalt, erlägga belöpande afgifter för alla under kvartalet till postbefordran aflemnade tjänsteförsändelser, hvilkas frimärkande sedermera borde af postanstalten ombestyras.

Och i öfverensstämmelse härmed hafva äfven blifvit affattade hithörande bestämmelser i 3 § 2 mom. af högstberörda nådiga förordningen den 5 December 1873.

Den erfarenhet, som sedermera i ämnet vunnits, har emellertid innefattat fullgiltigt skäl för Generalpoststyrelsen att — med särskild anledning af en utaf Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jönköpings län gjord framställning — i underdånig skrifvelse den 12 nästlidna September föreslå en sådan förändring i lydelsen af nyss återopade 3 § 2 mom. af 1873 års nådiga förordning, som skulle göra det för myndigheter samt embets- och tjänstemän möjligt att, vid hvilken som helst fast postanstalt i riket, få afgifterna för utvexlade postförsändelser, rörande tjänsteärenden, bokförda, för att kvartalsvis kontant utgöras.

Omförmälda framställning har sedermera äfven, den 10 innevarande månad, blifvit af Eders Kongl. Maj:t i nåder bifallen och således i afseende å sättet för de å tjänsteförsändelser hvilande postbefordringsavgifters utgörande åstadkommit den förändring, som hufvudsakligen synes vara af Riksdagens Revisorer afsedd. Genom vidtagandet af nämnda åtgärd har emellertid icke blifvit gjord någon ändring i hvad

förut finnes föreskrifvet rörande det slag af frimärken, som bör till tjensteförsändelsers frankerande användas.

Hvad angår den utaf Revisorerne åberopade kostnaden för tillverkning och försäljning af i fråga varande märken — de s. k. tjenstefrimärkena — anser sig Generalpoststyrelsen böra i underdånighet fästa uppmärksamheten derå,

att, då kontrakten rörande *tillverkning* af de olika slagen frimärken — vanliga frimärken, tjenstefrimärken och portomärken — blifvit vid olika tider afslutade, äfven, till följd af växlande arbetslöner och pris å de för tillverkningen erforderliga råämnen, kostnaden för de särskilda slagen postmärken ställer sig något olika,

samt att, då emellertid de nu begagnade tjenstefrimärkena äro af dubbelt så stort format som de vanliga frimärkena, kostnaden för de förras tillverkning alltid måste blifva större än den för anskaffande af vanliga frimärken; hvilken skillnad i pris dock icke rimligtvis kan beräknas i medeltal blifva större, än att utgifterna för tillverkningen af tjenstefrimärken uppgå till dubbla beloppet af tillverkningspriset för vanliga frimärken.

För så vidt af de till postförvaltningen hörande redovisningshandlingar kan utrönas, bör antalet tjenstefrimärken, som årligen användas, beräknas till omkring 1,550,000.

Då nu, för åstadkommande af nödig kontroll derå, att icke med posterna försändas bref m. m., för hvilka ej befordringsafgifterna af vederbörande redovisas, redan för flera år sedan befunnits nödigt föreskrifva att, före afsändandet från postanstalt, alla bref m. m., för hvilka ej portot skall hos adressaten uttagas, ovilkorligen böra vara försedda med frimärken till ett emot belöpande postafgifter svarande belopp, skulle — derest ej för tjenstebrefven ett särskildt slag af frimärken finnes infördt — till i fråga varande brefs frankerande hafva blifvit använda vanliga frimärken till ett antal af 1,550,000; motsvarande 15,500, frimärkes-ark, hvart ark innehållande hundra märken.

Kostnaden för tillverkningen af ett ark vanliga frimärken utgör för närvarande 4,375 öre, och följaktligen för 15,500 ark 678 kronor 12 öre.

Med antagande, på sätt här ofvan skett, att i medeltal kostnaden för tillverkning af tjenstefrimärken af det slag som nu användes blefve dubbelt så stor, som den för anskaffande af vanliga frimärken, skulle således den tillökning i utgift, som uppkomme derigenom att för frankerande af alla de försändelser, hvilkas befordringsafgifter ersättas af statsmedel, begagnas s. k. tjenstefrimärken, kunna för år beräknas till omkring 680 kronor.

Tydligt är att nämnda skillnad i kostnad kunde i väsentligaste mån nedsättas, om icke till och med fullständigt häfvas, derigenom att formatet för tjenstefrimärkena blefve detsamma som för andra frimärken.

För åstadkommande af all möjlig kontroll å det behöriga utöfvandet af rättigheten att använda tjenstefrimärken är det emellertid af sådan vikt, att på ett i ögonen fallande sätt utmärkas sådana försändelser, för hvilkas befordran med post embets- eller tjensteman påyrkar ersättning af statsmedel, att Generalpoststyrelsen icke ansett sig böra tveka att, med någon förhöjning i utgift — motsvarande icke fullt 0,3 procent af den nu varande inkomsten utaf tjenstebrefvens fortskaffande — åt tjenstefrimärkena gifva en form, som är egnad att förekomma deras förväxlande med vanliga frimärken.

Hvad angår den besparing i *försäljningskostnad* som, enligt Revisorernes antagande, skulle uppkomma genom indragning af tjenstefrimärkena, är det tydligt att,

då, för att icke kontrollen å postuppbördens behöriga redovisande skulle blifva mindre verksam än vederbör, nödigt befunnits, på sätt här ofvan underlånist omförmäls, att till alla försändelser, för hvilka ej fulla portot skall å adressorten uppbäras, utsträcka föreskriften om frimärkande å afgangsorten

samt, då med enahanda belopp utgår provisionen för tjenstefrimärken och för vanliga frimärken,

icke någon besparing i försäljnings- eller uppbördsprovision kunde genom vidtagande af den i fråga ställda åtgärden åstadkommas.

Utom den större eller mindre besparing i tillverkningskostnad, som, jemlikt här ofvan underlånist meddelade utredning, kunde genom tjenstefrimärkenas indragning åvägabringas, skulle genom en sådan åtgärd beredas den fördel, som alltid måste anses ligga, deruti, att till så litet antal som möjligt inskränkas de olika slagen af frimärken, för hvilka postanstalterna hafva att redovisa.

Synerligen för de mindre postanstalterna vore fördelen här af icke så ringa. Och Generalpoststyrelsen skulle för den skull också icke tveka att i underlånighet tillstyrka bifall till förslaget om tjenstefrimärkenas indragning, derest ej Styrelsen ansåge, att i andra afseenden en sådan åtgärd skulle medföra större och mera afsevärda olägenheter.

En af dessa olägenheter rör kontrollen å utöfvandet af rättigheten att med posterna försända bref m. m., för hvilkas befordran ersättning uppbäres af statsmedel.

Den ökade säkerhet mot missbruk härvid, som ansetts ligga deruti att, genom det å försändelserna anbragta tjenstefrimärke, adressaten sättes i tillfälle anmärka och å behörig ort anmäla fall, då på allmän bekostnad till postbefordran aflemnats meddelande af enskild beskaffenhet, torde möjligen anses kunna åstadkommas äfven genom stadgande om tjenstebrefvans förseende med någon viss, särskild påskrift.

Utom det att denna anteckning äfven för brevets emottagare sällan torde blifva så i ögonen fallande, som ett särskildt slags frimärke, väsentligen olika dem som för vanlig korrespondens användas, är det sannolikt att i flera fall utlemnandet af en dylik anteckning å ett bref, hvilket i tjenstepostbok blifvit infördt, lätteligen skulle undgå vederbörande postexpedients uppmärksamhet, samt följaktligen ringa säkerhet vinnas derför att adressaten ens sattes i tillfälle förvissa sig derom att, vid skrivelvens aflemnande till postbefordran, afsändaren beredt sig ersättning af statsmedel för belöpande postbefordringsafgift.

En annan och hufvudsaklig olägenhet, som måste härflyta af den i fråga ställda förändringen, är att hvarit bref, för hvilket, såsom afsändt i tjensteärende, befordringsafgiften bör af allmänna medel ersättas, måste, med företeende af postbok, direkt å postanstalt inlemnas, eller ock, med eller utan användande af lösväska, jemte postboken till vederbörande postanstalt insändas.

Om också i de flesta fall icke för ett sådant expeditionssätt möter någon svårighet, lider det dock icke något tvifvel att, derest annan utväg att till postbefordran aflemna tjensteförsändelse icke förefunnes, i många fall angelägna tjenstebrefs affärdande komme att fördröjas.

I ett Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning den 29 nästlidne Septemher understäldt besvärsmål har, bland annat, blifvit anmärkt, hurusom de flesta försändelser, som af lantbruksingenjörers tjensteutöfning föranledas, ifrågakomma under dennes tjänsteresor i skilda landsdelar, hvarför dessa försändelser måste aflemnas till ett stort antal olika postanstalter, vid hvilka lantbruksingenjören ofta ej är i tillfälle inställa

sig under den del af dygnet, då postanstalterna hållas öppna; hvaremot, om brefven kunnat förut med frimärken förses, tillfälle alltid förefunnes att aflemna dem i brevlåda.

Med afseende å dessa och i öfrigt förekommande omständigheter har ock Eders Kongl. Maj:ts funnit skäligt i nåder meddela sådana föreskrifter, som för landtbruksingeniör göra det möjligt att, med rättighet till ersättning af allmänna medel, utan användande af postbok, till postbefordran aflemna bref i tjensteärenden.

Utan tvifvel förekomma ock flera fall, då andra statens embets- och tjenstemän hafva nödigt att i tjensteärende afsända bref, hvilkas inlemnande direkt å postanstalt icke kan försiggå utan omgång och en tidsförlust af beskaffenhet att understundom medföra stora olägenheter. Särskildt torde med stadgandet att tjenstebref alltid skola, med företeende af postbok, å postanstalt direkt ingifvas, komma att icke oväsentligt inskränkas bruket att för tjensteförsändelser anlita lokalposten; ett försändningssätt som i en senare tid begynt mer och mer användas. Föga lämpligt lärer väl ock böra anses att, då åtgärder vidtagas för den enskilda brevexlingens underlättande genom tillfälle till brevrens aflemnande i brevlådor, hvilka dels åtfölja de vanliga posterna, dels finnas anbragta å allmänna platser i städerna, å bantåg och ångfartyg, ensamt brevexlingen i statens egna ärenden skulle vara underkastad omgång och inskränkningar, hvilka — utan att vara af nödvändigheten påkallade — måste för dem, som handlägga allmänna ärenden, tidt och ofta göra det omöjligt att, utan uppoffring af egna medel, ått meddelanden i tjensteväg bereda den skyndsamma fortkomst, som alltid är önskelig och mången gång kan vara af stort behof påkallad.

I närmaste samband med frågan om tjenstefrimärkena står äfven den om de s. k. tjenstebrefkorten, samtidigt med tjenstefrimärkena införda genom nådiga förordningen den 5 December 1873, men om hvilkas indragande icke blifvit af Riksdagens Revisorer gjord någon framställning.

Tydligt är emellertid att, derest den förenkling i redovisandet af afgifterna för meddelanden i tjensteväg, som af Revisorerne afsetts, skulle, på det sätt som blifvit föreslaget, kunna åstadkommas, äfven tjenstebrefkorten borde indragas.

Och då väl icke rimligtvis anses ens böra ifrågasättas, att myndigheter samt embets- och tjenstemän skulle hänvisas att för sina meddelanden i tjensteväg begagna sig af den genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 4 sistlidne November enskilde korrespondenter anvisade utväg att, under vissa vilkor, sjelfve gå i författning om brefkortblanketternas förfärdigande,

men de allmänna brefkorten, såsom försedda med postverkets frankostämpel, endast mot godtgörelse kunna utlemnas, och följaktligen deras användande nödvändiggör liqid mellan postverket och vederbörande korrespondenter i allmänna ärenden,

skulle, derest i allmänhet liquiden för befordran med posterna af försändelser i tjensteärenden ansåges böra försiggå, på det sätt som blifvit af Riksdagens Revisorer ifrågasatt, svårigen — utan vidtagande af särskilda åtgärder, hvilka icke vore af beskaffenhet att göra redovisningen mindre invecklad än hvad den nu må anses vara — kunna fortfarande beredas korrespondensen i tjensteväg utvägen att begagna sig af brefkort.

Hittills har visserligen icke användandet af brefkort för tjenstemeddelanden varit annat än obetydligt, då antalet tjenstebrefkort, som under nästlidna år afsatts, beräknas hafva föga öfverstigit 5,000.

Skäl synes dock ej saknas för det antagande att — med den betydliga skillnad i postbefordringsafgift för bref och för brefkort, som med nästinstundande är inträder — användandet af brefkort, äfven i tjensteärenden, skall blifva allmänna i samma mån vederbörande hinna, mer än hittills, göra sig förtrogha med detta sätt för meddelande i tjensteväg.

Och då af de olika sätten för dylika meddelanden det nu i fråga varande, eller användandet af tjenstebrefkort, onekligen är det, med hvilket minsta fara för missbruk är förenad, synes icke anledning förefinnas för träffande af någon sådan anordning, hvarigenom begagnandet af brefkort för skriftvexling i tjensteärenden skulle i väsentlig mån försvåras, om icke helt och hållet omöjliggöras.

Med anmälan slutligen att i Danmark — hvarest tjenstefrimärken varit i bruk omkring dubbelt så lång tid som inom vårt land, och hvarest kostnaden för tillverkning af frimärken i allmänhet med 35 procent öfverstiger hvad som för dylika märkens anskaffande inom Sverige betalas — icke någon indragning af tjenstefrimärkena ansetts böra ega rum, får,

då den lättnad vid uppgörande af liquiderna för befordran med posterna af försändelser i tjensteärenden, som hufvudsakligen synes hafva varit af Riksdagens Revisorer afsedd, redan åstadkommits genom Eders Kongl. Maj:ts här ofvan åberopade nådiga beslut den 10 innevarande månad,

och då indragning af tjenstefrimärkena samt möjligen, i sammanhang dermed, äfven af tjenstebrefkorterna måste komma att utöfva en menlig inverkan på en icke allt för obetydlig del af korrespondensen i tjensteärenden,

Generalpoststyrelsen i underdånighet hemställa,

att den af Riksdagens Revisorer gjorda framställning icke måtte till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 November 1876.

WILHELM ROOS.

L. HÜBNER.

FRANS BROBERG.

C. H. WESTMAN.

Axel Husberg.

Intendentsemetets vid Nationalmuseum

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorerers anmärkning vid granskning af musei räkenskap för år 1874.

I afseende å den af Riksdagens Revisorer gjorda anmärkning rörande det sätt, hvarpå räkenskapen för nationalmuseum är uppställd, torde få erinras, att denna räkenskap är affattad i full öfverensstämmelse med det formulär, som af Eders Kongl. Maj:tt blifvit genom nådiga brefvet den 29 December 1865 fastställt till efterrättelse för Öfverintendentsemetets med flera förvaltande verks räkenskaper, och har tillämp-

ningen af detta formulär så mycket hellre ansetts här vara å sin plats, som museistyrelsen har att redovisa icke blott statsanslag, utan ock andra utom riksstaten museum tillkommande medel.

Att, såsom Revisorernes förslag synes antyda, redogörelsen affattas blott i formen af en enkel kassaräkning, torde svårligen befinnas tillfyllestgörande så länge åtminstone som titlarne uti den för nationalmuseum af Eders Kongl. Maj:t fastställda stat hafva olika egenskap, i det en del besparingar måste återbäras, andra deremot få reserveras; men visserligen möter icke något hinder, att den öfversigt af räkenskapen, som till hvarje års Statsrevision från museiförvaltningen aflemnas, hädanefter blifver affattad i den tabellariska form, Revisorerne åstunda.

Stockholm den 11 December 1876.

JOHAN BOKLUND.

A. Beskow.

Kanslersemetets vid Upsala Kongl. universitet

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkningar vid granskning af universitetets hufvudbok för år 1874.

Genom remiss den 20 nästlidne Oktober har Kanslersemetet fått emottaga Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning att efter vederbörandes hörande afgifva underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers gjorda framställning af åtskilliga anmärkningar vid Upsala universitets hufvudbok för år 1874, och får Kanslersemetet, som till åttlydnad af denna nådiga befallning infordrat yttrande af consistorium academicum majus, härmed underdånigst öfverlemna, jemte remissakten, consistorii till Kanslersemetet den 29 sistlidne månad afgifna utlåtande, till hvilket Kanslersemetet för egen del icke har något att tillägga.

Stockholm den 14 December 1876.

HENNING HAMILTON.

Carl Rogberg.

Consistorii academici utlåtande.

Till Kansleren för rikets universitet, f. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kongl. Maj:ts orden m. m., högvälborne Herr Grefve H. L. H. Hamilton.

Sedan, med anledning af Riksdagens Herrar Revisorers anmärkningar vid universitetets hufvudbok för år 1874, Herr Grefven uti remiss af den 28 sistlidne Okto-

ber öfver anmärkningarne infortrat consistorii academici majoris utlåtande, får consistorium academicum majus härjemte, tillika med anmärkningsakten, i ödmjukhet öfverlemna den af universitetets kamrerare öfver anmärkningarne afgifna förklaring, deruti universitetets drätselnämnd instämt, och hvilken consistorium academicum majus såsom eget utlåtande återopar.

Upsala den 29 November 1876.

På consistorii academici majoris vägnar:

C. Y. SAHLIN,
Kongl. akad. n. v. rektor.

G. Ekeroth.

Kamrerarens vid universitetet förklaring.

Som Riksdagens Herrar Revisorer anmärkt vid Upsala universitets hufvudbok för 1874, att bland utbalanserade fordringar hos Kongl. Statskontoret ingå:

dels 6,000 kronor till 6 nya stipendier, beviljade vid 1874 års riksdag att utgå från och med 1875, och

dels 208 kronor 33 öre, utgörande lönebesparing under Januari månad 1873 för adjunkten i medicinsk och fysiologisk kemi;

men att af dessa belopp det förra blifvit ett år för tidigt debiteradt och att, hvad det senare anginge, detsamma, "äfvén om dispositionsrätten öfver besparingen tillkomme universitetet, numera ej kunde lagligen anses såsom en fordran".

Anmärkningen rörande stipendianslagets förtidiga uppdebitering medgifves såsom fullt befogad, och skall i näst afgifvande räkenskap rättelse ske. Åtgärden grundade sig på ett förbiseende deraf, att medlen, hvilka väl voro anslagna 1874, icke skulle beräknas utgå förr än från 1875 års början, under loppet af hvilket år 1874 års hufvudbok uppgjordes.

Giltigheten af den andra anmärkningen tillkommer icke mig att i vidsträcktare mån förklara, än att då universitetet kunde haft anspråk på hela den ifrågasvarande adjunktslönens utbekommande för år 1873, såsom Herrar Revisorer också medgifvit, men universitetet icke kom att requirera deraf för mer än 11 månader, eller från den 1 Februari, då innehafvaren af tjänsten, såsom utnämnd i Januari samma år, började beräkna lön, hade denna i sin *helhet* icke bort uppdebiteras. Som detta likväl skett, och utsigt att af statsverket under sådant förhållande utbekomma det för en månad balanserade beloppet, hvilket, om det utginge, skulle reservfonden tillfalla, icke torde förefinnas, kommer detsamma att i 1876 års hufvudbok afskrifvas.

Upsala akad. kontor den 10 November 1876.

E. C. F. Schenson.

Kongl. Sundhetskollégii

underdåniga utlåtande i anledning af
Riksdagens Revisorers anmärkning vid
granskning af kollegii räkenskaper för
år 1874.

Med anledning af Riksdagens år 1876 församlade Revisorers i deras berättelse angående verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under året 1874 uttalade åsigt att, då af det vid 1862—1863 års riksdag anvisade särskilda kreditiv till försvarsverkets fullständiga ordnande vid 1874 års slut funnes kvar, bland andra, en inom linien balanserad post å 1000 kronor 71 öre, anvisad till medicinal- och instrumental-attiraljen till redovisning af Sundhetskollégium, det vore af vigt att förberörda belopp blefve till slutlig redovisning befordradt, på det att det ifrågavarande kreditivet måtte kunna afföras ur Riksgäldskontorets räkenskaper, har Eders Kongl. Maj:t genom nådig remiss den 20 nästlidne Oktober anbefalt dess Sundhetskollégium att inkomma med underdånigt utlåtande.

Till åtlydnad häraf får kollégium i underdånighet upplysa, att ifrågavarande belopp enligt kollegii den 11 sistlidne September fattade beslut — således innan Revisorernes anmärkning kommit kollégium till handa — blifvit disponerad på det sätt, att kollégium lemnat i uppdrag åt dess ledamot, undertecknad Edholm, att, under då förestående utländsk resa, för fältläkarekontorets medicinal- och instrumentalutredning inköpa för arméns sjukvård erforderliga modeller och instrumenter; och skulle kostnaderna för berörda inköp bestridas af de ifrågavarande, genom nådiga brevet den 15 December 1863 därför anvisade och ännu disponibla medel. Dessa inköp hafva sedermera af undertecknad, Edholm, blifvit i nästlidne September och Oktober månader i Kiel, Bruxelles, Paris m. fl. städer, enligt det erhållna uppdraget, verkställda, ehuru af fakturorna endast en hittills till kollégium inkommit. Kollégium ser sig således för närvarande icke i tillfälle att uppgifva, huruvida hela det ännu återstående beloppet kommer att för nämnda ändamål åtgå, men skall icke underlåta att så fort ske kan därför redovisa.

Stockholm den 10 November 1876.

N. J. BERLIN.

O. F. HALLIN. CARL EDLING.

P. A. TÖRNBLOM. EDV. EDHOLM.

A. J. Bruzelius.

Direktionens öfver Drottninghuset

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning vid granskning af Drottninghusets räkenskaper för år 1874.

Genom nådig remiss den 20 sistlidne Oktober har Eders Kongl. Maj:t behagat infordra direktionens öfver Drottninghuset förklaring öfver en anmärkning, som Riksdagens senast församlade Revisorer framställt i afseende å Drottninghusets förvaltning under år 1874.

Denna anmärkning innefattar, att sedan Kongl. Kammarrätten genom utslag den 20 December 1873 dömt åtskillige personer att med 28,590 kronor jemte ränta hålla Drottninghuset skadeslöst för en liden förlust, så hade detta belopp, af bemälda personer i Öfverståthållarembetets kansli den 7 April 1874 deponerad, efter det Kongl. Maj:t fastställt Kongl. Kammarättens utslag, den 16 Januari 1875 blifvit af advokatfiskalsembetet i sistnämnda rätt till Drottninghuset levererad, men att någon ränta från depositions- till levereringsdagen emellertid icke kommit Drottninghuset till godo, hvilket i Revisionens tanke bort kunna undvikas, derest rättigheten att mot borgen lyfta de deponerade medlen blifvit begagnad och medlen derefter gjorts fruktbarande.

I anledning af denna anmärkning får direktionen i underdånighet anföra:

att det icke tillkommit direktionen att ombesörja verkställigheten af Kongl. Kammarrättens utslag, hvilket deremot ålegat Kammarrättens advokatfiskal, som för sin befattning med saken egt uppbara aktoratsarfvode, och att det sålunda varit nämnde advokatfiskal och ej direktionen, som bort ombesörja lyftning af medlen, der sådan skolat ske;

att, äfven om man vill påstå att det varit direktionens skyldighet att tillse det sådana lyftning af advokatfiskalen verkställes, derfor erfordrats borgen, hvilken Drottninghuset ej kunnat anskaffa och direktionens ledamöter ej varit skyldige att för egen del ikläda sig; och

slutligen att då i detta fall, liksom andra dylika, ingen säkerhet fans att Kammarrättens utslag skulle blifva af Kongl. Maj:t fastställt, så kunde medlen, som, om de lyftats, bort genast i händelse af ändring i nämnda utslag återbetalas, icke på andra vilkor utlånas, än att man genast vid anfordran skolat återfå dem, vid hvilket förhållande endast ganska obetydligt räntebelopp varit att påräkna.

Stockholm den 8 November 1876.

C. LEJONHUFVUD. FRITH. GRAFSTRÖM. J. G. LUNDBERG.

F. W. Gahn.

Kuratorernes öfver Kongl. och Hvitfeldtska stipendiifonden

underdåniga utlåtande öfver Riksdagens Revisorers anmärkning vid fondens räkenskap för år 1874.

Genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss den 20 dennes har det blifvit kuratorerne öfver Kongl. och Hvitfeldtska stipendii-inrättningen i nåder anbefaldt att till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande, i anledning af en utaf Riksdagens Revisorer för år 1874 gjord anmärkning vid stipendiifondens räkenskap för nämnda år, derom att de såsom utgift afförda, till Carl Ljungman den 24 December utbetalda 400 kronor i förskott för uppförande af åbyggnad å skogvaktarebostället Vassbacka rätteligen bort till framtida redovisning i sammanhang med öfriga kostnader för nämnda byggnad balanseras.

Kuratorerne få till följd häraf underdånigst förklara att, sedan kontrakt upprättats med Carl Ljungman om nybyggnad af husen å skogvaktarebostället Vassbacka emot godtgörelse i ett för allt af 1,400 kronor, att utbetalas i följande ordning, nemligen: 400 kronor 14 dagar efter kontraktets uppgörande, 500 när vattentaken blifvit färdiga, och återstående beloppet när efter afsyning husen blifvit godkända, Ljungman, som stält nöjaktig borgen för kontraktets fullgörande och för återgåldande af uppburna medel med ränta derå, i händelse sådan återbäring skulle honom åläggas, efter första terminens utgång fått i afräkning å entreprenadsumman den 24 December uppbära 400 kronor, hvilket belopp måhända rättast bort, på sätt anmärkningen innehåller, upptagas såsom förskott och sålunda balanseras. Anledningen att detta icke skett har varit den, att det ansetts nödigt att fördela byggnadskostnaderna på åtminstone 2 år, på det att stipendiikassan icke skulle drabbas af hela utgiften på en gång, hvadan ock för första året afförts hvad under det året af byggnadskostnaderna blifvit utbetaldt; och få kuratorerne jemväl underdånigst tillkännagifva, att Ljungman, som måst vidtaga åtskilliga förändringar uti byggnadsarbetet, utbekommit 1875 i ytterligare afräkning å entreprenadbeloppet 800 kronor, som afförts uti räkenskapen för det året, och slutliqvíd den 17 sistlidne Juni, hvarför redovisning kommer att ske uti innevarande års räkenskap.

C. A. EHRENSVÄRD.

A. W. BJÖRCK.

Joh. Brusewitz.

Register.

A.

	Sid.	Revisions-berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Afvittringar</i> och skiften	72.		
<i>Åkademien</i> , svenska	173.		
" Kongl. Vetenskaps-	174.		
" " Vitterhets-, Historie- och Antiquitets	177.		
" för de fria konsterna	178.		
" Landtbruks-	94.		
" Musikaliska	180.		
<i>Aktoratsräkning</i> , Kammarrättens	117.		
<i>Alnarps</i> landtbruksinstitut	91.		
<i>Amiralitetskrigsmanskassan</i>	217.		
<i>Arfprinsens palats</i>	4.		
<i>Arméns pensionskassa</i>	214.		
<i>Arméförvaltningen</i>	19.		269.
<i>Armén</i> , indelta, kostnader för	38.		
" värfvade " " "	38.		

B.

<i>Barnbördshuset</i> , allmänna	169.		
<i>Barnhus</i> , Stockholms allmänna	192.		
<i>Barnhusfonden</i> , allmänna	185.		
<i>Barthélemy</i> , S:t, kolonien	139.		
<i>Befallningshafvande</i> , Kongl. Maj:ts, i Kronobergs län	70.		276.
" " " i Skaraborgs "	70.		275.
" " " i Kristianstads "	70.		275.
<i>Beklädnadsdirektionernas</i> vid indelta regementena redogörelser; sammandrag af	30.		
<i>Beklädnadsfonderna</i> vid indelta roterade infanteriet	32.		
<i>Beväringen</i> , kostnader för	39.		
<i>Beväringssbeklädnadsdirektionernas</i> redogörelser; sammandrag af	31.		

	Revisions-berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Beväringsbeklädnadsfonderna</i>	Sid. 32.	
<i>Beväringsmanskapets invalid- och pensions-fond</i>	„ 32.	
<i>Bibelkommissionen</i>	„ 199.	
<i>Biblioteket, Kongl.</i>	„ 143.	
<i>Blinda och döfstumma, allmänna institutet för</i>	„ 181.	
<i>Borås, tekniska elementarskolan i</i>	„ 102.	
<i>Brännvinskontrollbyrå, Civildepartementets</i>	„ 137.	
<i>Böda, skogsskolan å</i>	„ 134.	

C.

<i>Cellfängelsebyggnader, anslag till</i>	„ 12.	
<i>Centralinstitutet, gymnastiska</i>	„ 167.	
<i>Chalmerska slöjdskolan</i>	„ 102.	
<i>Civildepartementet</i>	„ 65.	
<i>Civilstatens pensionsinrättning</i>	„ 210.	

D.

<i>Danielslund, skogsskolan vid</i>	„ 134.	
<i>Danviks hospital</i>	„ 190.	
<i>Domkyrkorna</i>	„ 196.	
<i>Drottningholms slott</i>	„ 5.	
<i>Drottninghuset</i>	„ 188.	343.
<i>Döfstumma och blinda, allmänna institutet för</i>	„ 181.	

E.

<i>Ecklesiastikdepartementet</i>	„ 143.	
<i>Ekonomiska karteverket</i>	„ 106.	
<i>Elementarläroverken</i>	„ 146.	
<i>Elementarskolan, nya</i>	„ 156.	
<i>En per mille-fonden</i>	„ 32.	
<i>Eskilstuna, tekniska elementarskolan i</i>	„ 102.	
<i>Expens- och aflöningsräkningar till åttonde hufvudtiteln</i>	„ 200.	

F.

<i>Finansdepartementet</i>	„ 109.	
<i>Folkskolelärares pensionsinrättning</i>	„ 222.	
<i>Folkundervisningens normalskola</i>	„ 166.	
<i>Fångvårdsanslaget</i>	„ 10.	

	Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Fångvårdsstyrelsen</i>	Sid. 10.	
<i>Fängelsebyggnader, extra anslag till</i>	„ 12.	
<i>Fängelser, härads- och stats-; anslag till</i>	„ 12.	
„ efter cellsystemet;	„ 12.	
<i>Förenade mötespassevolansfonden</i>	„ 32.	
<i>Förvaltningen af sjöärendena</i>	„ 46.	274.

G.

<i>Garnissionssjukhuset, allmänna</i>	„ 42.	
<i>General-landtmäterikontoret</i>	„ 67.	
<i>General-poststyrelsen</i>	„ 119.	320, 334.
<i>Generalstabens topografiska arbeten</i>	„ 41.	
<i>General-tullstyrelsen</i>	„ 121.	
<i>Geologiska undersökningar; anslag för fortsättning af</i>	„ 108.	
<i>Gripsholms Kongl. lustslott</i>	„ 6.	
<i>Gymnastiska centralinstitutet</i>	„ 167.	

H.

<i>Haga lustslott</i>	„ 7.	
<i>Handels- och sjöfartsfonden</i>	„ 105.	
<i>Handelsflottans pensionsanstalt</i>	„ 219.	
<i>Hisingen, hospitalet å</i>	„ 187.	
<i>Hof- och slottsstaterna</i>	„ 3.	
<i>Hospitals- och barnhusfonden, allmänna</i>	„ 185.	
<i>Hufvudtiteln, första</i>	„ 3.	
„ andra	„ 10.	
„ tredje	„ 16.	
„ fjerde	„ 19.	
„ femte	„ 46.	
„ sjette	„ 65.	
„ sjunde	„ 109.	
„ åttonde	„ 143.	
„ nionde	„ 210.	
<i>Hunneberg, skogsskolan å</i>	„ 134.	
<i>Hvitfeldtska stipendiefonden</i>	„ 164.	344.
<i>Häkten-, läns- och krono-; vård och underhåll af</i>	„ 11.	

I.

<i>Indelta armén, kostnaden för</i>	„ 38.	
<i>Indragningsstaterna, Pensions- och</i>	„ 210.	

	Sid.	Revisionsberättelsen.	Utlåtandct.
<i>Invalidfond, beväringmanskapets</i>	32.		
<i>Invalidhusfonden</i>	32.		

J.

<i>Jemtlands läns roteringskassa</i>	45.		
<i>Jernvägsbyggnader, statens</i>	74.		276.
<i>Jernvägstrafik, statens</i>	82, 258.		290.
<i>Jordeboksväsendet</i>	109.		
<i>Justitiedepartementet</i>	10.		

K.

<i>Kabinetskassan</i>	16.		
<i>Kammarrätten</i>	265.		
<i>Kammarrättens aktoratsräkning</i>	117.		
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet</i>	163.		
<i>Karlskrona, anslag till uppförande af nytt straffängelse i</i> ..	12.		
<i>Karteverket, ekonomiska</i>	106.		
<i>Kongl. Biblioteket</i>	143.		
<i>Kongl. och Hvitfeldtska stipendiefonden</i>	164.		
<i>Komitéer, kostnader för</i>	232.		
<i>Komiténs för förberedande granskning af jernvägstrafikstyrel-</i> <i>sens förvaltning, underdånigt utlåtande</i>	240.		
<i>Konsistorierna</i>	146.		
<i>Konsistorium i Göteborg</i>	152.		
” i Hernösand	154.		
” i Kalmar	152.		
” i Karlstad	152.		
” i Linköping	146.		
” i Lund	150.		
” i Skara	148.		
” i Stockholms stad	154.		
” i Strengnäs	148.		
” i Upsala	146.		
” i Vesterås	148.		
” i Vexjö	150.		
” i Visby	154.		
<i>Konstantinopel, anslag till underhåll af svenska kronans egen-</i> <i>dom i</i>	17.		
<i>Konsulsfonden</i>	18.		
<i>Kontrollstämpelmedel</i>	116.		
<i>Kontrollverket</i>	116.		
<i>Kostnaderna för åtskilliga allmänna verk och inrättningar</i> ..	234.		
<i>Krigsskolan</i>	43.		

	Sid.	Revisions-berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Kronohäkten, anslag till</i>	11.		
<i>Kronoräkenskaper, Stockholms stads, och länens landsböcker</i> ..	68.		

L.

<i>Landsböcker och kronoräkenskaper, länens</i>	68		
<i>Landbruksakademien</i>	94.		
<i>Landbruksinstitut, Ultuna</i>	85.	298.	
" Alnarps	91.		
<i>Landtförsvarsdepartementet</i>	19.		
<i>Landtmäterikontoret</i>	67.		
<i>Lifräddningsstationerna, antalet af</i>	64.		
<i>London, svenska kyrkan i</i>	17.		
<i>Lotsstyrelsen</i>	62.		
<i>Lunds universitet</i>	161.		
<i>Långholmen, straff- och arbetsfängelset å</i>	13.		
<i>Länshäkten, anslag till</i>	11.		
<i>Länsräkenskaperna, sammandrag af</i>	68.		
<i>Lärarinneseminarium</i>	165.		
<i>Läroverken</i>	146.		

M.

<i>Malmö, tekniska elementarskolan i</i>	102.		
" straff- och arbetsfängelset i	13.		
<i>Militieboställsfonden</i>	32.		
<i>Myntverket</i>	114.		
<i>Mötespassevolansfonden, förenade</i>	32.		

N.

<i>Nationalmuseum</i>	144.	339	
<i>Naturhistoriska riksmuseum</i>	174.		
<i>Navigationsskolorna</i>	104.		
<i>Normalskola, folkundervisningens</i>	166.		
<i>Norrbottnens hästjägareskvadrons fond</i>	32.		
<i>Norrköping, tekniska elementarskolan i</i>	102.		
<i>Nya elementarskolan i Stockholm</i>	156.		
<i>Nya varfvet, straffarbetsfängelset inom</i>	13.		

O.

<i>Omberg, skogsskolan å</i>	134.		
<i>Omkostnaderna för åtskilliga allmänna verk och inrättningar</i> ..	234.		

P.

<i>Palmqvistska fonden till Stockholms befästade</i>	Sid.	32.	
<i>Pensionsanstalt, handelsflottans</i>	”	219.	
<i>Pensionsinrättning, civilstatens</i>	”	210.	
” folkskolelärarnes	”	222.	
” statens jernvägstrafiks	”	220.	
<i>Pensionskassa, arméns</i>	”	214.	
<i>Pensions- och indragningsstaterna</i>	”	210.	
<i>Pensionsfond, beväringmanskapets</i>	”	32.	
<i>Postverket</i>	”	119.	320, 334.

R.

<i>Riddarholmskyrkan</i>	”	198.	
<i>Rikets ekonomiska kartverk</i>	”	106.	
<i>Riksmuseum, naturhistoriska</i>	”	174.	
<i>Roteringskassa, Jemtlands</i>	”	45.	

S.

<i>S:t Barthélemy</i>	”	139.	
<i>Sammandrag öfver samtliga allmänna verks och inrättningars tillgångar och skulder</i>	”	224.	
” öfver kostnaderna för åtskilliga verk och inrättningar	”	234.	
<i>Scriptores rerum suecicarum mædii ævi</i>	”	200.	
<i>Seminarium för bildande af lärarinnor</i>	”	165.	
<i>Serafimerlasarettet</i>	”	183.	
<i>Sällre, skogsskolan i</i>	”	134.	
<i>Sjöfartsfonden</i>	”	105.	
<i>Sjöförsvarsdepartementet</i>	”	46.	
<i>Skiften och afvittringar</i>	”	72.	
<i>Skogsinstitutet</i>	”	132.	
<i>Skogsskolorna</i>	”	134.	
<i>Skogsstyrelsen</i>	”	130.	
<i>Slottet, Kongl., anslag till reparationer å</i>	”	3.	
<i>Slöjdskolan i Stockholm</i>	”	102.	
<i>Stambanor: nordvestra</i>	”	74.	
” norra	”	76.	
” sammanbindningsbanan genom Stockholm	”	74.	
” södra	”	74.	
” östra	”	76.	

	Revisions-berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Statens jernvägsbyggnader</i>	Sid. 74.	
<i>Statistiskt sammandrag öfver Arméförvaltningens utgifter</i>	,, 20.	
<i>Statistiska tabellkommissionen</i>	,, 65.	
<i>Statskontoret</i>	,, 110.	318.
<i>Stockholms slott, anslag till reparationer å</i>	,, 3.	
,, ,, ,, till brandväsendet och yttre lyshåll-		
ningen å	,, 4.	
<i>Stockholms stads undervisningsverk</i>	,, 154.	
,, ,, kronoräkenskaper	,, 68.	
<i>Strömsholms slott</i>	,, 9.	
<i>Stuteriöfverstyrelsen och stuterierna</i>	,, 96.	
<i>Stämpelpapperssuppbörden</i>	,, 113.	
<i>Sundhetskollegium</i>	,, 168.	342.
<i>Svartsjö slott</i>	,, 5.	

T.

<i>Tabellkommissionen, statistiska</i>	,, 65.	
<i>Teatrarne, Kongl.</i>	,, 140.	
<i>Tekniska skolorna</i>	,, 102.	
<i>Teknologiska institutet</i>	,, 101.	
<i>Telegrafverket</i>	,, 135.	
<i>Tierp, skogsskolan i</i>	,, 134.	
<i>Tillgångar och skulder, allmänna verks; sammandrag af</i>	,, 224.	
<i>Topografiska arbeten, generalstabens</i>	,, 41.	
<i>Trosspassevolansfonden</i>	,, 32.	
<i>Trädgårdsföreningens elevskola</i>	,, 93.	
<i>Tullverket</i>	,, 121.	

U.

<i>Ulriksdals Kongl. lustslott</i>	,, 6.	
<i>Ultuna, landtbruksinstitut</i>	,, 85.	298.
<i>Universitet, Upsala</i>	,, 159.	340.
,, Lunds	,, 161.	
<i>Utrikesdepartementet</i>	,, 16.	

V.

<i>Vadstena krigsmanshusfond</i>	,, 32.	
<i>Veterinärinrättningen i Skara</i>	,, 172.	
<i>Veterinärinstitutet</i>	,, 170.	
<i>Volontärrakansfonden</i>	,, 32.	

		Revisions- berättelsen.	Utlåtandet.
<i>Väg- och vattenbyggnader, styrelsen för</i>	Sid.	73.	
<i>Värfvade armén, kostnaden för</i>	„	38.	

Ö.

<i>Öfverintendentsembetet</i>	„	118.	
<i>Öfverståthållareembetet</i>	„	70.	
<i>Örebro, tekniska elementarskolan i</i>	„	102.	
